

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ Α'. 1862. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΤΕΥΧΟΣ Β'. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ.

τιμή ενιαυσία τῆς ἐφημερίδος ἐκ δώδεκα
τευχῶν προκαταβλητέα δραχμαὶ 20.
τοῖς ἐταίροις δὲ τῆς ἀρχαιολ. ἐταιρίας 12.
μοναδικὰ τεύχη δὲν ἐκποιῶνται.

πᾶσα σχέσις ἀφορῶσα τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐ-
φημερίδα, εἴτε προφορικῆ εἴτε ἐγγραφῶς, γίνε-
ται διὰ τοῦ ἐκδότου Ἀθ. Σ. Ρουσοπούλου
τακτικῶς καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου.

ακαὶ τῷδε κέρδει κέρδος ἄλλο τίχεται.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

ἐξεδόθη τῇ 28 Φεβρουαρίου

1862.

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES

COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ Α'. 1862. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΤΕΥΧΟΣ Β'. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ.— νεκρικοί επιγραφαὶ ὑπὸ Κ. Σ. Πιττάκη.— δύο σκευὴ ἀγνώστου χρήσεως ὑπὸ Σ. Α. Κουμανοῦδου.— τοπογραφικὰ καὶ ποικίλα ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Α' ΝΕΚΡΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ:

(ὄρα πίν. σ' καὶ ἐξῆς.)

ἀρ. 26 [καὶ 4183

Εὔθιος

Χρηστὸς

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ, εδρέθη πρὸς τὸ δυτικὸν τῶν Ἀνακτόρων, μοι ἔδωκε τὴν στήλην ἡ Αὐτοῦ Ἐξ. δ Κ. Ὁζεροφ πρέσβυς τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας. Τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,30 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 16. Εὔθιος κύριον ὄνομα εὑρηται καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς, εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 224, δὲ ἐπιγραφὴν τῆς συλλογῆς τοῦ Βοιχίου, ἧτις γέγραπται ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Θρασύλλου ἐν Ἀθήναις, γράφεται διὰ τοῦ Υ Εὔθιος· καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ σ. 24 τ. 2. Καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις δεῖγμα ἔστι τῆς τοῦ Β προφορᾶς ὅτι ἐπροφέρετο ὡς τὸ Υ οἶον εὐρίσκω ἐθρίσκω, ὅτι δὲ οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἤθελον νὰ ἐκφράσωσι βαρβαρικὸν τινα φθόγγον ΜΠ τότε δύο Β ἔγραφον ὡς εἰς τὸ ὄνομα Ἀρύθθας, ὅπερ εἰς μὲν τὴν ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 410 διὰ δύο ΒΒ γράφεται, ὁ δὲ Πausanias ταῦτο τοῦτο τοῦνομα πῆ μὲν Ἀρύθθαν γράφει, πῆ δὲ ἐξηγῶν τὴν προφορὰν τῶν ΒΒ Ἀρύθθαν· Εὔθιοις διὰ τοῦ οἰ εὑρηται ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ὑπ' ἀριθ. 725 καὶ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Φιλομαθῶν ὑπ' ἀριθ. 334 καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς Εὔθιοις ὁ Ἀριστομένους, καὶ Εὔθιοις ὁ Ἐρμαγόρε, ὅσπερ καὶ Εὔθιοις συνεχέστερον, δεῖγμα καὶ τοῦτο ὅτι τὸ οἰ ἐπροφέρετο ὡς ι καὶ πρὶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

27 [καὶ 4184

Ἀρίστων

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ. Εδρέθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῇ ἀνωτέρῳ καὶ μοι ἔδόθη ἀπὸ τὸν αὐτὸν κύριον· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 29 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 0,16.

28 [καὶ 4185

Ἰσιὰς

Χρηστὴ

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ. Εδρέθη καὶ αὐτὴ ἔνθα καὶ ἡ ἀνωτέρῳ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, μοι ἔδόθη καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸν αὐτὸν κύρ. εἰς δὲ εὐγνωμονῶ, ὡσπερ καὶ διὰ τὴν κεφαλὴν ἀνδριάντος κοσμητοῦ τινος, ἦν μοι ἔδωκε· ἧς ἄλλοι μὲν αἰσχροκερδεῖς ἐπροσπάθησαν τὴν ἐξαγωγήν, ὁ χρηστὸς δὲ οὗτος πρέσβυς Κ. Ὁζεροφ ἐνόμισεν ἀδίκημα τὴν ἐξαγωγήν ταύτης ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ὄνομα κύριον θηλυκὸν Ἰσιὰς καὶ Ἀρσενικὸν Ἰσιὰς εὑρηται καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς.

29 [καὶ 4186

Νάνα

Ἐπὶ λίθου Ὑμηττοῦ τετραγώνου, εδρέθη τῇ 16 Ἰανουαρίου 1862 εἰς τὰς πρὸς τὸ δυτικονότιον τοῦ Διπύλου ἐπιπεδώσεις τῶν ἐκεῖ ἐδῶν· τὸ ὕψος τοῦ λίθου εἶναι 50· τὸ δὲ πλάτος 57. καὶ τὸ πάχος 0,10. Κύριον ὄνομα Νάνα εὑρηται καὶ εἰς ἄλλας πλείστας ἐπιγραφάς.

30 [καὶ 4187

Κάλλιππος

Θερσάνδρου

Αἰγίλιεὺς

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ, ἠῦρον αὐτὴν τῇ 15 Ἰανουαρίου 1862 εἰς τὸ βόρειον τῶν Ἀθηνῶν· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,68 ἢ δὲ διά-

μετρος αὐτῆς 0,29 τὰ γράμματα εἰσὶ μικρά.

31 [καὶ 4188

Ἐπικρατὶς
Φίλωνος
Σιδωνία

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ· ἤδρον αὐτὴν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἔνθα καὶ τὴν ἀνωτέρω· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 72 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 27· τὰ γράμματα εἰσὶ μικρά· ὄνομα κύριον θηλυκὸν Ἐπικρατὶς πρῶτον ἐνταῦθα εὑρηται, Ἐπικράτης δὲ ἀρσενικὸν πολ- λάκις.

32 [καὶ 4189

Πώλλα
Καστρικία
Δέκμου
θυγάτηρ
Ποπλίου
Φανίου
γυνὴ

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ· ἤδρον αὐτὴν τὸ 1862 Ἰανουαρίου 15 εἰς τὸ βόρειον τῶν Ἀθηνῶν· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,72 ἢ δὲ διά- μετρος αὐτῆς 0,30· Ἡ ἀρχουσα τοῦ ὀνόματος Πώλλα ἐνταῦθα τῷ Ω γέγραπται ὡς συνήθως, ὡσπερ καὶ εἰς τινὰς ἄλλας ἐπιγραφάς, εὑρηται δὲ καὶ εἰς ἑτέρας γεγραμμένην ἔχον τὴν ἀρχουσαν τῷ Ο ὡς εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 887 2230 τῆς συλλογῆς τοῦ Βοιχίου καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2250 Πώλλης τὸ ἀρσενικόν· τὸ εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν σημειούμενον ὄνομα Καστρικία εὑρηται ἀρσενικῶς καὶ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ὑπ' ἀριθμὸν 2327 2187 τῆς συλλο- γῆς τοῦ Βοιχίου, ὡσπερ καὶ τὸ εἰς τὴν ἑ. γραμμὴν Γράνιος εὑρηται καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 280 τῆς Ἀρχαιο- λογικῆς Ἐφημερίδος, καὶ θηλυκῶς Γρανία ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 5827 τῆς συλλογῆς τοῦ Βοιχίου.

33 [καὶ 4190

Ἄγ[ις
Κάρπου
Ἀλεξανδρεὺς

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ· εὑρέθη τὸ 1861 Ἰανουαρίου 16 εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῶν Ἀθηνῶν οὐ μακρὰν τοῦ Ὀλυμπίου· τὸ ὕψος τῆς στήλης, ὅσον σώζεται εἶναι 0,25 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 17 τὸ κάτω μέρος τῆς στήλης λείπει.

34 [καὶ 4191

Ἀσία

Ἀντιόχισσα

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ· εὑρέθη καὶ αὐτὴ οὐ μακρὰν τῆς ἀνωτέρω· καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον· Ἀσία κύριον ὄνομα γυναικὸς εὑρηται καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς· οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ ἡ νεω- τάτη θυγάτηρ τοῦ Θεμιστοκλέους [Πλούτ. Β. Θεμισ.].

35 [καὶ 4192

Σωκράτης
Λε. . . . .

Ἐπὶ στήλης λίθου Πεντελησίου, εὑρέθη ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ταῖς δύο ἀνωτέρω· τὸ ὕψος τῆς στήλης ὅσον σώ- ζεται εἶναι 25, τὸ πλάτος 85, καὶ τὸ πάχος 11· τὸ κάτω μέρος εἶναι ἠκρωτηριασμένον, ἡ στήλη σῴζει τὸ ἀέτωμα αὐτῆς.

36 [καὶ 1493

Βενδιδώρα
Βηρεισάδου
Λυσιμαχίς
Μηνοφίλου
γυνὴ

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ, ἤδρον αὐτὴν τῇ 16 Ἰανουαρίου 1862 εἰς τὰς κατὰ τὸ Δίπυλον ἐπιπεδώσεις τῶν χωμάτων· τὸ ὕψος τῆς στήλης [ἢς τὸ κάτω μέρος ἐλλείπει] ὅσον σώζεται, εἶναι 29· ἢ δὲ διάμετρος 22, ὄνομα κύριον Βενδιδώρα ἀπαξ εὑρηται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 416 ἐπιγραφῇ τῆς συλλογῆς τοῦ Βοιχίου καὶ ἀρσενικόν, ἀπαξ ὡσαύτως, εὑρηται ἐν τινὶ Βυζαντινῇ ἐπιγραφῇ· τὸ δὲ ὄνομα Βηρεισάδης ἀπαξ μόνον εὑρηται παρὰ Δημοσθένει, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ διάδοχος τῆ βασιλείας Κότυος, τοῦτον χαλκοῦν ἀναστήσαι ἐν ἀγορᾷ προέβαλεν ὁ Δημοσθένης.

37 [καὶ 4194

Φιλώτας
Φίλωνος
Θριάσιος

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου Πεντελησίου, εὑρέθη τὸ 1861 εἰς τὸ δυτικὸν τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τὴν Πειρα- ἴκην ὁδόν· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 64· ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 28.

38 [καὶ 4195

Εἰσιών
Προθύμου
Μιλῆσιος

Μοιριδίω καὶ Αστρηεσίω
Πανάφυκτον ἀνάγκην

ζευγμ' ἐπὶ δυστήνοις
 Παῖς βροτῶν θέμενοι
 τοῦ μὲ χάριν προφυγόντα πικρὰν ὠδεινά τε οὔστρς
 ἤγαγετ' εἰμερτοῦ πρὸς φάος ἡελίου
 ἢ πρὶν τοῖς πείρασιν λιπῶν ἀγώνια πένθη
 εἰκοσαετῆς φθιμένων αὐ ὑπνωσας α. θη. αι

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου Πεντελησίου, εὐρέθη τὸ 1862 Ἰανουαρίου 8 εἰς τὰς περὶ τὸ Δίπυλον ἐπιπεδώσεις τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι ἐν Γαλλικὸν μέτρον ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 38· κάτωθεν τῆς ἐπιγραφῆς φέρει τύπον ἀμφορέως, ὑπὸ τὴν στεφάνην τῆς στήλης εἰσὶ αἱ πρῶται γραμμαὶ Εἰσίων καὶ τὰ λ. π. μεγάλλοις γράμμασι ἐγχαραγμένα, μετ' αὐταῖς ἔπονται ἄλλαι ὀκτὼ γραμμαὶ μικροτέροις γράμμασιν, αἵτινες σχηματίζουσιν ἔμμετρόν τι ἐπίγραμμα, τὰ γράμματα εἰσὶν οὕτως ἀμελῶς καὶ ἀμαθῶς ἐγχαραγμένα, ὥστε δὲν ἐξάγεται ὀλόκληρος ἔννοια τῶν στίχων τούτων· τὸ Ε εἰς τινὰ μέρη γέγραπται ὡς τὸ συνήθως κεφαλαϊῶδες Ε, ἄλλοῦ δὲ ὡς τὸ ῥωμαϊκὸν Ε· τὸ Ω ἄλλοῦ σημειοῦται ὡς τὸ σύνθητες, εἰς ἄλλο δὲ μέρος ὡς διπλοῦν ΥΥ ἠνωμένον τὸ Σ. ἀλλαχοῦ εἶναι ὡς τὸ σύνθητες, ἀλλαχοῦ δὲ ὡς τὸ ῥωμαϊκὸν, ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι τὸ μνημεῖον ἀνηγέρθη κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους· ὄνομα κύριον Εἰσίων ἢ Ἰσίων εὐρηται καὶ εἰς ἄλλας ἐπιγραφάς, πιθανῶς ἐκ τῆς Ἰσιδος τὴν παραγωγὴν ἔχει.

39 [καὶ 4196]

Εὔκολον

Ἐπὶ στήλης τετραγώνου ἐπιτυμβίου λίθου Ὑμηττοῦ εὐρέθη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸ δυτικονότιον τοῦ Διπόλου· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 38 τὸ πλάτος 32 καὶ τὸ πάχος 20· ὄνομα] κύριον γυναικὸς οὐδετεροφανὲς Εὔκολον ἅπαξ μόνον εὐρηται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 3500 ἐπιγραφὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος· ἔνθα εἰσὶν ἐπιγραφαὶ ὀνομάτων ἑταιρίδων τινων ξένων. Εὔκολος δὲ ἀρσενικὸν εὐρηται δις εἰς ἐπιγραφάς

40 [καὶ 4197]

Ἀριστοναύτης Ἀρχιναύτο[υ] Ἀλαιεὺς

Γέγραπται ἐπὶ τῆς ζωφόρου ἀετώματος τοῦ μνημείου τοῦ Ἀριστοναύτου, λίθου Πεντελησίου· εὐρέθη τὸ 1861 Δεκεμβρίου 20· εἰς τὸ δυτικονότιον τοῦ Διπόλου· τὸ ὕψος τοῦ ἀετώματος τούτου ἔστι 41 τὸ μῆκος ἐνός μ. καὶ 70 καὶ τὸ πάχος 75· τὰ γράμματα εἰσὶν τῆς καλῆς ἐποχῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ ἔχουσι μέγεθος 3· εἰς τὸ μέρος τοῦτο εὐρέθη ὁ τάφος τοῦ Ἀριστοναύτου· τὸ ἐπίθεμα αὐτοῦ παριστάνει ἄνδρα ἀσπίδοφόρον· ἢ ἀσπίς αὐτοῦ ἦν ἐρυθρὰ

βεβαμμένη κατὰ τὸ ἔσωθεν· ἢ δὲ πλάξ ἐφ' ἧς ὁ τύπος ἦν κυανὰ χρωματισμένη, ἔχνη τῶν χρωμάτων τούτων καὶ ἄλλων φαίνονται εἰσέτι καὶ νῦν ἀμυδρῶς πως, εὐρέθησαν ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ τε τύπου καὶ τοῦ μνημείου καὶ δύναται νὰ ἀπαρτισθῇ σχεδὸν τοῦτο ἐπὶ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ βάσεως, ἣτις εὐρέθη καὶ διατηρεῖται σὺν τοῖς ἄλλοις παρὰ τὸ Θησεῖον· ὁ τύπος παριστάνει νέον μέλλοντα νὰ ἐφορμήσῃ μετὰ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ ἐπὶ ἐχθρικῆς τινος νηὸς, ὁ τεχνήτης διὰ τῆς παραστάσεως ταύτης ἠθέλησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἀριστοναύτου· διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τῆς πλακῆς, ἐφ' ἧς ὁ τύπος, ὁμοίχρους τῇ θαλάσῃ ἐχαρακτήρισθη. ὄνομα κύριον Ἀριστοναύτης ἅπαξ μόνον εὐρηται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 947 ἐπιγραφῇ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀρχιναύτης πρῶτον ἐνταῦθα εὐρηται ἢ γενικῆ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐνταῦθα, κατὰ τὴν συνήθη Ἀττικὴν ὀρθογραφίαν τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων, γράφεται ἄνευ τοῦ Υ· καὶ τὰ τρία ὀνόματα τοῦ μνημείου τούτου Ἀριστοναύτης Ἀρχιναύτου Ἀλαιεὺς ἐμφαίνουσι τὸ αὐτοχθονικὸν καὶ φυσικὸν τοῦ ἀνδρὸς τούτου, δεσ παράλιον δῆμον κατοικῶν πολλὴν ἔξιν περὶ τὰ ναυτικὰ ἐκτέησατο.

41 [καὶ 4198]

Νικοστράτη

Ἀφθονήτου

Κητιῖου

γυνῆ

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ· εὐρέθη τὸ 1859 εἰς τὸ βόρειον τῶν Ἀθηναίων παρὰ τὴν Ἀχαρνικὴν ὁδόν· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,60 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 20· σώζεται καὶ ἡ βᾶσις τῆς στήλης ἐκ λίθου Πυκίτου ἐφ' ἧς ἴστατο ἡ στήλη.

42 [καὶ 4199]

Ἀρίστων

Ἡρατῆς Λεστίς

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμηττοῦ εὐρέθη τὸ 1861 Φεβρουαρίου 2 εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῶν Ἀθηναίων· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 38 ἢ δὲ διάμετρος αὐτῆς 17· κάτωθεν φέρει τύπον ἀμφορέως· ὄνομα κύριον Ἡρατῆς εὐρηται καὶ εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 2264 4303 ἐπιγραφάς τῆς συλλογῆς τοῦ Βοικχίεω καὶ εἰς ἐτέραν Δελφικὴν ἐπιγραφὴν.

43 [καὶ 4200]

Οὔϊνος

Λυκισίου ἢ Λυκίσ[κ]ου

Ἡπιρώτης

Ἐπὶ στήλης τετραγώνου ἐπιτυμβίου λίθου τοῦ Ὑμητῆ· εὐρέθη πρὸς τὸ βόρειον τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τὴν Ἀχαρνικὴν πύλην· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,20· τὸ πλάτος 24 καὶ τὸ πάχος 7· κύριον ὄνομα Οὐίνος πρῶτον ἐνταῦθα εὐρηται. Εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν ἀναγινώσκειται Λυκίστου, ὄνομα τοιοῦτον, ἂν ὀρθῶς ἐνεγράφη, πρῶτον ἐνταῦθα εὐρηται, ἴσως ὁ ἐγχαράκτης τῶν γραμμάτων ἔγραψε λανθασμένως οὕτως ἀντὶ Λυκίσκου· ἢ προπαρὰ λήγουσα τῆς τελευταίας γραμμῆς τῷ Ι γέγραπται ἐνταῦθα ἀντὶ τῆς συνήθους γραφῆς τῆς διὰ τῆς ΕΙ.

44 [καὶ 4201

Εὐφρων

Εὐκράτου

Καρδιανός

Ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου λίθου Πεντελησίου· εὐρέθη καὶ αὐτὴ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἔνθα καὶ ἡ ἀνωτέρω τῇ 10 Ἀδγούστου· τὸ ὕψος τῆς στήλης εἶναι 0,50· ἡ δὲ διάμετρος αὐτῆς 16· κάτωθεν ἡ στήλη σίζει τὴν κυκλοφερῆ βάσιν αὐτῆς· πρὸς τὰ ἄνω δὲ τῆς στήλης φαίνονται βραδύσεις.

Κ. Σ. Πιττάκης.

Β' ΔΥΩ ΛΙΘΙΝΑ ΣΚΕΥΗ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΧΡΗΣΕΩΣ.

(ὄρα πίνακα Θ')

Δημοσιεύω ἐν τῷ Θ' πίνακι εἰκόνας δύο ἀρχαίων λιθίνων σκευῶν, τὰ ὁποῖα ἔχει ἀποκτήσει πρὸ ἱκανοῦ ἤδη καιροῦ τὸ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μουσεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν ἐταιρίας. Ἄγνωστον δὲ μοι εἶναι, ἂν καὶ ἕτερός τις ἕως τώρα ἀπεικονίσας αὐτὰ ἐξέδωκεν ἔξω τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ λίαν ἐνδεχόμενον, ἀφοῦ ἐλευθερίως πάνυ ἡ ἐταιρία συγχωρεῖ παντὶ τῷ ἐπισκεπτομένῳ τὸ Μουσεῖόν της νὰ ἀπεικονίζῃ ὅ,τι θέλει.

Τὸ ὑπ' ἀρθ. 1 σκεῦος, ὃν αὐτοτελές τι χρῆμα καὶ διασωζόμενον καλῶς, εὐρέθη, ὡς παρὰ τοῦ πωλήσαντος αὐτὸ εὐρέθη, κατὰ τοὺς πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀθηνῶν ἀμπελωνας, καὶ εἶναι λίθου Πεντελησίου, πάνυ ἐπιμελῶς καὶ λείως τὰ ἄνω καὶ τὰ πλάγια ἐπειρασμένον, ἡ δὲ ὑποκάτω ἐπιφάνεια ἀφέθη τραχυτάτη. Μῆκος ἔχει, 0,493 πλάτος 0,213, πάχος 0,045. Ἡ αὐλαξ ἡ περιθέουσα τὴν ἐτέραν τῶν στενῶν καὶ τὴν ἐτέραν τῶν μακρῶν πλευρῶν ἔχει πολλὰ ὀλίγον βάθος, ἀπολήγει δὲ εἰς βαθύτερον ὀπισθοῦν στρογγύλον κοίλωμα, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐπίμηκες φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι διὰ τὴν προοπτικὴν. Αἱ πέντε τρύπαι, οὔσαι χωνοειδεῖς καὶ βαθμιαίως γινόμεναι

ἢ μία μείζων τῆς ἄλλης, ἔχουσι τοὺς ἔσω τοίχους τραχεῖς ἐκτὸς τῶν χειλέων μόνον, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπὶ ποσὸν λειότερα. Ἡ ἄνω διάμετρος τῆς μεγίστης 0,065, τῆς δὲ μικροτάτης 0,03. Οὐδὲν ἐγὼ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ σκεύους τούτου ὑπονοῶ.

Ἐπ' ἀρθ. 2 καὶ 3 ἀπεικονίσθησαν δύο κολοβά τεμάχια ἀλλοίου τινὸς σκεύους, ἀμφότερα λίθου Πεντελησίου. Τὰ ἔθεσα πλησίον ἀλλήλων καὶ ἐν σχέσει οὕτως εἰπεῖν ὀργανικῆ, διότι πολὺ ὁμοιοῦται, μήπως εἶναι ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὄλου τεμάχια, ἀφοῦ καὶ ἡ ποιότης τῶν λίθων καὶ τὸ πάχος καὶ ἄλλα τινὰ ἐντελῶς συμφωνοῦσιν· ἔτι δὲ καὶ ὁ τύπος τῆς εὐρέσεώς των συνηγορεῖ πως ὑπὲρ τῆς ὑποψίας μου. Διότι τὸ μὲν ὑπ' ἀρθ. 2 εὐρέθη ἐν ταῖς περυσιναῖς ἀνασκαφαῖς τῆς ἐταιρίας, ταῖς παρὰ τὸν ἄγιον Δημήτριον Κατηφόρην, ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ὑπὸ τινων ὑπετίθετο τὸ νεώτερον λεγόμενον Πρυτανεῖον, (οὗ ὅμως οὐδὲν ἔχνος ἐφάνη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς)· τὸ δὲ ὑπ' ἀρθ. 3 ἠγόρασεν ἡ Ἐταιρία παρὰ τοῦ Ἰω. Σπ. Παλαιολόγου, τοῦ κατοικοῦντος πολὺ πλησίον εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνασκαφῆς, καὶ αὐτοῦ που, ὡς λέγει, εὐρόντος πρὸ καιροῦ τὸ τεμάχιον τοῦτο.

Τοῦ ὑπ' ἀρθ. 2 αἱ διαστάσεις εἶναι· ὕψος 0,32, πλάτος 0,26. Τὸ ἀρχῆθεν πλάτος τοῦ λίθου πόσον ἦτο, μένει ἀδηλον, πιθανὸν ὅμως θεωρῶ, ὅτι ἦτο τὸ διπλοῦν τοῦ σωζομένου, μάλιστα διὰ τὴν πολλὰ ἐλλειπῆ ἐπιγραφὴν, ἣτις ἔχει νῦν οὕτω·

. . . . . ἐπὶ τὰ πρυτανεῖα
. . . . . λίου Βατῆθεν.

Σχῆμα τῶν γραμμάτων εἶναι τὸ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Τὸ δὲ τετραγωνικὸν ἐπίπεδον σκάμμα, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐν ἀριστερᾷ τῷ ὄρῳντι, οὐχὶ ὀλόκληρον περσιωθὲν, εἶναι λίαν ἀσάθες.

Τὸ ὑπ' ἀρθ. 3 τεμάχιον, ὕψος ἔχον 0,28, πλάτος 0,22, ἴσως μὲν καὶ δὲν εἶναι τοῦ ἀνωτέρω τεμαχίου τὸ κατώτερον μέρος, καθ' ὅσον ἡ θέσις τῶν δύο σειρῶν τῶν ἐντομῶν, τῶν εἰσεχασῶν εἰς τὸν λίθον, δὲν συμφωνεῖ ἐντελῶς ἐν ἀμφοτέροις, ἀλλὰ αἱ τοῦ δευτέρου τεμαχίου σειραὶ εἶναι μᾶλλον πρὸς τ' ἀριστερὰ τῷ ὄρῳντι, ἔτι δὲ καὶ τὸ μῆκος τῶν ἐντομῶν τούτων εἶναι μικρῶ βραχύτερον ἐν τῷ δευτέρῳ τεμαχίῳ· ἀλλ' ὅμως ἴσως καὶ εἶναι ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σκεύους ἀπαρτιστικὰ τεμάχια τὰ δύο ταῦτα, καθ' ὅσον εἰς τὸ μέρος τοῦ θραύσματος πρὸς τῇ παραστάδι, αἱ ἀνωμαλῖαι αἱ ἐν ταῖς δυσὶ τεμαχίοις δεικνύουσι τινὰ ὁμοιότητα πρὸς ἀλλήλας, καὶ τὸ δεύτερον τεμάχιον εἰσχωρεῖ πως ὑπὸ τὸ πρῶτον, (ἂν καὶ δὲν δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι ἐντελῶς συναρμύζει)· τὸ δὲ πάχος ἀμφοτέρων

είναι και ὅπως τὸ αὐτὸ, 0,10 μὲν τοῦ κοιλοτέρου μέρους, ἐφ' οὗ αἱ ἐντομαί, 0,145 δὲ τοῦ παχυτέρου μέρους, τοῦ λίθου, τοῦ ἀποτελουμένου ὑπὸ τοῦ γείσου καὶ τῆς παραστάδος, ὡσαύτως εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ βάθος τῶν ἐντομῶν, ὅπερ εἶναι 0,03 κατὰ μέσον ὄρον.

Ἐπίσης καὶ περὶ τῆς τούτων τῶν σκευῶν ἢ τοῦ σκεύους χρήσεως οὐδὲν ἐγὼ ὑπονοῶ· ἢ τί ὠφελεῖ νὰ ὑπομνήσω, ὅτι πρυτανεῖα, τὰ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενα, μὲ τὴν ἐπὶ πρόθεσιν, τὴν δηλοῦσαν τὸν σκοπὸν ἢ τὴν χρῆσιν, πιθανώτατον εἶναι νὰ μὴ σημαίνωσιν ἄλλο τι εἰμὴ μόνον τὰ χρήματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, οὕτω λεγόμενα κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα (ἐν λ.) καὶ τὸν Πολυδεύκην (8, 38), προκατέβαλλον ἐν ταῖς δίκαις οἱ δικαζόμενοι, καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ διώκων; Μήπως ἐκ τούτου διασαφίζεται ἡ χρῆσις τοῦ σκεύους, διὰ τὴν ὁποῖαν κάποιος Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Βατῆς, ἀνέθηκεν αὐτό; Ἐκρίνα δὲ ἀναγκαῖον νὰ παραθέσω ἐνταῦθα ἀπεικονισμένον πιστῶς ὑπ' ἀρθ. 4 ἐν ἄλλο παρόμοιον σκεῦος, τὸ ὁποῖον πληρέστερον διεσώθη (καὶ διατηρεῖται νῦν ἐν τῷ Θησεῖῳ, ἔχον ἀριθμὸν καταλόγου ἐρυθρῷ χρώματι, τὸν 250.) ἂν καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὴ δι' ὄλου δὲν εἶναι διαφωτιστικὴ τῆς σημασίας του. Τοῦτο ἐξεδόθη ἤδη πρὸ ἐτῶν ὑπὸ Κ. Σ. Π. ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι καὶ ἀπεικονίσθη ὑπ' ἀρθ. 590, (ἀλλ' οὐχὶ ἀκριβῶς, ὡς δηλοῖ ἡ ὑπ' ἀρθ. 5 νῦν διδομένη ἀντιγραφὴ.) Ἐκεῖ ὁ ἐκδότης λέγει, ὅτι εὐρέθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις τετράγωνον τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ εἰκασίαν ἐκφέρει, ὅτι « ἔως ἦν ἐν τῷ λίθῳ τούτῳ ὠρόμετρον ἦτι ἄλλο ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἐκανονίζοντο αἱ ὥραι δυνάμει τοῦ ἐντὸς τοῦ σωλήνος ὕγρου. [ὄν παραδέχεται ἐντεθειμένον ποτὲ ἐν τῇ κατωτέρῳ μνημονευθησομένῃ αὐλακι·] διὰ τοῦτο καὶ αἱ ὀπαί, εἰς ἃς ἦτον ἐμπηγμένους δείκτης, εἰς 12 μέρη διαιροῦνται, κατὰ τὰς 12 ὥρας, τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερονοκτίου. » Ἐγὼ, ὡς εἶπα καὶ ἀνωτέρω, ἀπέχων τοῦ νὰ ἐκφράσω γνώμην τινὰ, λέγω πρῶτον, ὅτι τὸ σκεῦος, ὃν Ὑμηττείου λίθου καὶ παρουσιάζον γράμματα τῶν Μακεδονικῶν χρόνων, τὰ:

ἐ)πὶ Ποσειδωνίου ἄρχοντος ἀνέθηκαν,
ὕψος μὲν ἔχει 0,47, πλάτος δὲ 0,33, πάχος δὲ, ἐνθα μὲν περιθέουσιν αἱ παραστάδες καὶ τὸ γεῖσον 0,17, τοῦ δὲ κοιλοτέρου μέρους 0,14. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ βεβαιώσω, ὅτι κατὰ τὰ κάτω δὲν εἶναι ἀποκεκομμένον μέρος τι τοῦ λίθου καὶ σώζεται τὸ ὅλον ὕψος τοῦ σκεύους. Ἐπιφέρω δὲ καὶ τὰ ἐξῆς· αἱ ἐντομαί αὐτοῦ εἶναι κατὰ μῆκος ὀλίγον βραχύτεραι τῶν ἐν τοῖς σήμερον πρῶτον ἐκδιδομένοις δυοῖς τεμαχίοις καὶ πλέον πεφυκνωμένοι, καὶ ἡ θέσις των δὲν εἶναι κατὰ μεσῆς τοῦ ὄλου σκεύους. Τὸ δὲ περι-

εργότατον αὐτοῦ εἶναι ἢ ἐν ἀριστερᾷ τῷ ὄρωντι πρὸς τῇ παραστάδι γεγλυμμένη ἀμελῶς πως αὐλαξ, ἣτις, οὐχὶ ὅπως ἀπὸ τῶν κατωτέρω ἀρχομένη, ἔχει περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τῆς ἐν ἐπίμηκες τετραγωνικὸν βαθούλωμα, μετρίως εἰσέχον, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τὴν γωνίαν τοῦ γείσου χωροῦσα ἀποτελεῖ τρίπαν, ἔχουσαν διάμετρον 0,07. Ἡ τρίπα αὕτη φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι ἄνωθεν ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ γείσου. Ἐδῶ εἶναι πιθανόν, ὅτι εἰσεχώρει σῶμά τι βαβδοειδὲς μετάλλινον ἢ ξύλινον καὶ ἴσατο ὄρθιον καὶ ἐξέχον, ἐγγομρούμενον καὶ εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο βαθούλωμα, ἵνα διαμένη στερεώτερον. Πρὸς τί δ' ἔτι εἶναι εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ γείσου κατακορυφῶς ἐσκαμμένος ὁ λίθος εἰς σχῆμα τοῦ γράμματος ταῦ; Ἴσως ἦτο ἐκεῖ ἐντεθειμένον μέταλλον, ὅπερ συνήλωνε τὸ σκεῦος τοῦτο μετ' ἄλλου τινὸς ἀνωτέρου ἐπιθήματος, (ἐφ' οὗ πιθανῶς ἦτο τὸ πρῶτον μέρος τῆς τόσον ἐλλιποῦς νῦν ἐπιγραφῆς, ἣτις οὐδὲ τὸ ὑποκαείμενον τοῦ βήματος ἀνέθηκον ἔχει) ἢ καὶ ἐχρησίμευε μόνον εἰς συγκόλλησιν τοῦ σκεύους πρὸς τινὰ τοῖχον ὀπισθεν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ προσερείδετο ὄρθιον διὰ τὴν οἰανδήποτε χρῆσιν του.

Στέφανος Α. Κουμανούδης

Γ' ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ.

α) ὁ περίβολος τοῦ Ἀθήνησιν Ὀλυμπίου.

(ὄρα πίνακα Γ.) (1)

ἦν ποτε χρόνος ὅτε οἱ ἐνδιαφερόμενοί πως περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῶν Ἀθηναίων περιηγηταὶ ἠγγόνον τὴν θέσιν τῆς Ὀλυμπίου (2), τὰ δὲ σωζόμενα αὐτοῦ ἐρείπια ὡς λείψανα

1) ὁ πίναξ τοῦ Ὀλυμπίου σημειωθῆτω Γ. καὶ ταχθῆτω τελευταῖος ἐν τῷδε τῷ τεύχει.

(2) προκρίνω τὸν τύπον Ὀλύμπιον, ὡς ἀπλοῦστερον καὶ εὐφωρότερον, ὃν καὶ Πλάτων μετεχειρίσθη ἐν ἀρχῇ τοῦ Φαίδρου καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Πολιτ. Ε', θ', 4, ἐνθα ἐν οὐδέοντι ἠβέλησέ τις τῶν κριτικῶν (ἐν Miscell. observ. Belg. VII p 74 κατὰ Sihneider καὶ Stahr εἰς τὸ εἶρημ. χωρ. Ἀριστ.) διορθῶσαι ἀντὶ τοῦ Ὀλυμπίου Ὀλυμπιείου, τῶν χειρογράφων οὐδεμίαν διαφορὰν γραφῆς παρεχόντων ἐνταῦθα, ὅθεν καὶ ὑπὸ I. Βεγκέρου καὶ ἐν τῇ Β' ἐκδ. εἰς 8ον παρὰ Reimer ἐν Βερολ. 1855 σελ. 224, 31 ἐτηρήθη ἡ γραφὴ Ὀλυμπίου, ὡσαύτως δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκδοτῶν. ἄλλως δὲ, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς ἄλλους συγγραφεῖς ἀπαντᾶται καὶ Ὀλύμπειον καὶ πεντασυλλάβως Ὀλυμπιεῖον, καὶ προπαροξυτονῶς Ὀλυμπίον, διαφωνούντων τῶν ἀντιγράφων, ἐδήλωσαν οἱ κριτικοὶ ὄρα π. χ. Lobeck εἰς Φρόνιχον σελ. 371, (πρὸς 369), ὅς

ἄλλου κτιρίου ἐξελάμβανον. τὴν σήμερον ὁμως ἔνε πλεόν βεβαιότατον ὅτι τὰ λείψανα τοῦ Ἀθηνῆσιν Ὀλυμπίου εἶναι αἱ κοινῶς καλούμεναι Κολώναις (3) παρὰ τὸν Ἰλισσὸν καὶ τὴν Καλλιρρόην μεταξὺ Ἀκροπόλεως καὶ σταδίου. ἀθέβαιος ὁμως ἦν μέχρι τοῦδε ἡ θέσις τοῦ βορείου τείχους τοῦ περιβόλου, καὶ φαίνεται ὅτι οὔτε οἱ περὶ τὸν Stuart, οὔτε ὁ Leake ἀνεξήτησαν τὰ ἔγνη αὐτοῦ δι' ἀνασκαφῆς. κατὰ τὸ τέλος οὖν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔδοξεν πάρεργον συνέβη νὰ ἀνασκαφῶσιν οἱ τόποι ἐκεῖνοι καὶ νὰ ἀνακαλυφθῶσιν ἱκανὰ λείψανα τοῦ βορείου τείχους τοῦ περιβόλου, δεικνύοντα ἀναμφιλέκτως τὴν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς φερὰν τοῦ τείχους τούτου, τὸ ὅποιον, ὡς αἱ ἀντηρίδες δηλοῦσι, ἀνήκει εἰς τὸν περιβόλον τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. καὶ ἡ καταμέτρησις δὲ τοῦ ὄλου περιβόλου, συμπεσοῦσα τῇ μαρτυρίᾳ Παυ-

παραβάλλει τὰ ἀνάλογα Ἰπποδάμιον καὶ Ἰσμένιον [γράφει Ἰσμήνιον.] ὁ τύπος Ὀλύμπιον ἐπικράτησε καὶ παρὰ τῷ Πausanίᾳ (πρβλ. Siebelis εἰς Ζ', 6, 6 τόμ. 3 σελ. 108) καὶ παρὰ Στράβωνι ἐν Θ' σελ. 396 τ. καὶ 404 μ. καὶ παρὰ Διοδώρῳ ἐν II', ζ'. καὶ Στέφανος δὲ ὁ Βυζάντιος μεταχειρίσθη τοῦτον, ὡς πιθανῶς εἰκάζει Meineke σελ. 491, 11 ὑπεραπολογούμενος κατὰ τῶν ἐκδοτῶν τοῦ Θεσαυροῦ Στεφάνου. παρὰ Φωτίῳ ἐν λέξει Ὀλύμπια σελ. 241 μ. ἐκδ. G. Hermann, φέρεται κακῶς ἐστιγμένον τὸ χωρίον οὕτω. « Ὀλύμπια, τὰ ἐν Πίσῃ Ὀλύμπια Ἀθηνῆσι » στικτέον δὲ καὶ μετὰ τὸ Πίσῃ ὑποστιγμῆν, ἐν τῇ Ὀλύμπια, τὰ ἐν Πίσῃ, Ὀλύμπια Ἀθηνῆσι » ἐν δὲ τοῖς αὐτοῦ ἐπιφερομένοις « καὶ τὸ ἱερὸν Ὀλύμπιον, πεντασπλάθως, ὡς Ἀσκληπιεῖον », τὸ Ὀλύμπιον διώρθωσεν ἡδὴ Λόβεκκος εἰς Φρόνιχον σελ. 371 ἀρχ. Ὀλυμπιεῖον παρὰ μέντοι τῷ Θεουκιδίδῃ ἐπεκράτησεν ὁ τύπος Ὀλυμπιεῖον ἀπὸ Βεκκέρου καὶ ἐξῆς, τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐκδοτῶν προκρινάντων τὸν ἀδόκιμον τύπον Ὀλυμπιεῖον (πρβλ. Porro εἰς Θεοκ. ζ', 65 καὶ Proleg. II. p. 514?). τῶν φερομένων οὖν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς ἀντιγράφοις πέντε διαφόρων τύπων τῆς λέξεως (Ὀλύμπιον, Ὀλύμπειον, Ὀλυμπεῖον, Ὀλυμπίειον, καὶ Ὀλυμπιεῖον) μόνον οἱ δύο, Ὀλύμπιον καὶ Ὀλυμπεῖον, φαίνονται δόκιμοι, καὶ δὴ ὁ μὲν πεντασπλάθως Ὀλυμπεῖον φαίνεται τῆς ἀρχαίας Ἀττικῆς ἴδιος καὶ τηρητέος παρὰ τῷ Θεουκιδίδῃ, ὁ δὲ τετρασπλάθως Ὀλύμπιον ὑστερώτερος καὶ κοινότερος. οἱ τύποι Ὀλύμπειον καὶ Ὀλυμπίειον εἰσὶν ἀδόκιμοι. ὁ δὲ τύπος Ὀλυμπεῖον, ἀπατάμενος εἰς ἀντίγραφα τοῦ Διοδώρου ὡς διάφορος γραφὴ ἐν ΙΣΤ', ξή καὶ πγ', καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τινων παρ' ἡμῶν, ἔνε τέρας τῶν ἀντιγραφῶν.

3) μεταχειρίζεται δὲ ὁ λαὸς τὸ ὄνομα τοῦτο μόνον κατὰ τὴν φράσιν « ὡς ταῖς Κολώναις » ἢ « ταῖς Κολώναις ». οἶον· ποῦ πᾶς;—ὡς ταῖς Κολώναις. πόθεν ἔρχεσαι;—ἀπὸ ταῖς Κολώναις. οἱ θέλοντες δὲ ὀρθότερα λαλεῖν πλημμυλοῦσι λέγοντες εἰς τὰς στήλας, ἀπὸ τὰς στήλας κ. τ. λ.

σανίου (4), κατέστησεν ἀναμφίβολον τὸ πρᾶγμα. διότι ὁ περιβόλος ὄλος ἐπιμελῶς καταμετρηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀεὶ προθύμου εὐρεθέντος, εἰς ἀρχαιολογικοῦς πόνους φίλου Ἰ. Παπαδάκη (5), ἐδρέθη ἔχων μῆκος μὲν 204 γαλλ. μέτρα, πλάτος δὲ 130 καὶ περίμετρον 668, ἧτοι σταδίων Ὀλυμπιακῶν τριῶν καὶ τριῶν πέμπτων, δηλαδὴ τεσσάρων περίπου κατὰ τὴν μαρτυρίαν καὶ τοῦ Πausανίου, ὅς ἐστι δὲν ἠκριβολόγησεν, ὡς ἡμεῖς, ἐν τῇ καταμετρήσει, πάρεργον ἔχων τὸ τοιοῦτον, φανερόν· ἐδήλωσε δὲ καὶ αὐτὸς διὰ τῆς λέξεως μάλιστα, ὅτι κατὰ προσέγγισιν μόνον εἶπε, καὶ, ὡς καὶ ἐν τῇ Γενικῇ ἐφημερίδι τῆς Ἑλλάδος ἀρ. 63 τοῦ 1861, 4 Δεκεμβρίου ἔγραψα, δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ἐνταῦθα τὸ μάλιστα ἀντὶ τοῦ amplius, ὡς τινες, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ περίπου, ἄλλως τε γνωστὸν ὅτι καὶ οἱ ἀκριβέστατοι τῶν παλαιῶν συγγραφέων περὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐν καταμετρήσει καὶ ἀριθμῆσει, ἀμελοῦντες τὸ ἀκριβές, τὸ στρογγύλον θεραπεύουσι. ὁ γοῦν Θεουκιδίδης, συγγραφεὺς εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀκριβῆς, ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τὸ στρογγύλον προκρίνων διὰ τοῦ μάλιστα δηλοῖ τὸ περίπου, τὴν προσέγγισιν μόνον, καὶ ἔνθα μάλιστα εὐκόλον ἦν αὐτῷ καὶ πῶς καὶ ἀναγκαῖον νὰ εἴπῃ αὐτὴν τὴν ἀκριβείαν, ὡς ἐν Β'. ιγ', 5, ὁμως ὠρίσθη τὸν σταθμὸν τοῦ χρυσελεφαντίνου ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς διὰ τῶν λέξεων « τεσσαράκοντα μάλιστα τάλαντα σταθμῶν » ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα· ἀφίνω δὲ τὸν Διόδωρον, πεντήκοντα γράψαντα ἐν ΙΒ'. μ'. καὶ ἄλλους τυφλῶς ἐπακολουθήσαντας τῷ Θεουκιδίδῃ, ὧν καὶ Πλούταρχος, ὅς παριδὼν τὸ μάλιστα τοῦ Θεουκιδίδου, ἀπλῶς εἶπε « τὸν τῆς θεᾶς κόσμον ἀγοντα τεσσαράκοντα τάλαντα χρυσοῦ ἀπέφθου » (παρὰ Jahn ἐν Pausaniae descr. arcis Athen. σελ. 11-12) οὕτως οὖν καὶ παρὰ τῷ Πausanίᾳ ἐνταῦθα τὸ μάλιστα τὸ περίπου σημαίνει, ὡς καὶ παρὰ τῷ Θεουκιδίδῃ ἐπὶ ἀριθμῶν.

4) Πausan. Α', ιη', 6. ἀ μὲν δὴ πᾶς περιβόλος σταδίων μάλιστα τεσσάρων ἐστίν, ἀνδριάντων δὲ πλήρης.

5) τοῦτῃ τῷ ἀνδρὶ ὀφείλω καὶ τὴν ἐξεικόνισιν τοῦ Α' πίνακος ἐν τῷ Α' τεύχει τῆς παρούσης ἐφημερίδος, ἐν ᾧ ὁ λαθὼν ἀδιόρθωτον ἀντίτυπον γραψάτω ἐν σελ. 1 στίχῳ 3 τῆς ἐπιγραφῆς τῶν ὀργεῶνων ἀντὶ Πάρμονος, Παράμονος ἐν δὲ σελ. 16 στίχῳ 2 κάτωθεν Ἀγκυρανὸς ἀντὶ τοῦ Ἀγκυραρανεύς· ἐν δὲ σελ. 10 σ. 3 ἐξέπεσεν ἡ λέξις ἀγγείων μετὰ τὴν λέξιν πηλίνων ἀδελφία τοῦ τυπογράφου· αὐτόθι τὰ ἀπὸ σελ. 4 μέχρι τέλους τῆς 9 σελ. εἰσὶν ἅπαντα ἔργα τοῦ Κυρίου Πιττάκη καὶ οὐχὶ μόνον τὰ ὑπ' ἀρθ. 2, 3 καὶ 25, ὡς τινες ἠθέλησαν.

πόσα και ὅποιά εἰσι τὰ εὑρεθέντα ἔχνη τοῦ βορείου τείχους τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ καταφαίνεται ἐν τῷ πίνακι, ὃν ἐπιμελῶς ὁ φίλος Παπαδάκης ἐσχέδιασε. τὸ πρὸς τὸ δυτικὸν τέρμα πρὸ τῆς Ἀδριανοῦ πύλης ἡμικυκλικὸν κτίσμα ἐκ τῶν αὐτῶν πωρίνων λίθων, ἐξ ὧν καὶ ὁ περιβόλος ἐκτισμένον, καὶ ὀργανικῶς μετ' αὐτοῦ συνεχόμενον, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐφεμερίδι εἶπα, θεωρῶ λείψανον τῆς εἰσόδου εἰς τὸν περιβόλον, ὑποθέτων αὐτὸ περιεζωσμένον μὲ κλίμακας μαρμαρίνας πεντελικάς. τὸ σημεῖον τῆς συμπτώσεως τοῦ βορείου τούτου τείχους πρὸς δυσμὰς μετὰ τοῦ δυτικοῦ τείχους τοῦ περιβόλου ἔνθα ἀπετέλει τὴν γωνίαν τὴν βορειοδυτικὴν τοῦ περιβόλου, τὸ σημεῖον τοῦτο ἀπέχει τῆς παραστάδος τῆς Ἀδριανοῦ πύλης τῆς δεξιᾶς, εἴτε δυτικῆς, μέτρα γαλλ. 17, 80, ἣ δὲ προβολὴ τῆς εὐθείας ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τοῦ δυτικοῦ τείχους τοῦ περιβόλου ἔρχεται πρὸ τῆς Ἀδριανοῦ πύλης κατὰ τὴν Θησέως πόλιν, ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς γωνίας τῆς αὐτῆς παραστάδος μ. γαλλ. 3, 50. ταῦτα δὲ ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ καταμετρήσω ἀκριβῶς καὶ σημειώσω ἐνταῦθα, πρὸς διόρθωσιν ἐσφαλμένων εἰκασιῶν περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἀδριανοῦ πύλης καὶ σχέσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ περιβόλου, εἰς ἃς καὶ οἱ τὰ ἀκριβέστατα γράψαντες περὶ τοῦ Ὀλυμπίου ὑπέπεσαν. ὄρα π. χ. τὰ σχέδια τοῦ Leake ἐν τῇ Α' καὶ Β' ἐκδόσει τῆς τοπογραφίας Ἀθηνῶν πίνακι II τῆς γερμανικῆς μεταφράσεως καὶ τὸ ὀρθότερον τοῦ Stuart ἐν ταῖς ἀρχαῖαις τῶν Ἀθηνῶν Lief. VI, πιν. III τοῦ Α' μέρους καὶ Lief. X, πιν. VII, 2 τοῦ τρίτου μέρους τῆς γερμ. μεταφράσεως. ἄλλως ὁμως καλῶς εἰκοτολογήσαντες οὗτοι ἔθεσαν τὸν ναὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου. ὄρα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου Leake Topogr. v. Athen. σελ. 204—209 τῆς ὑπὸ Riensaecker γερμ. ἔκδ. 1829.

ἐν τῷ ἡμετέρῳ σχεδίῳ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ περιβόλου ἐσημειώθησαν ἀκριβῶς πάντα τὰ ὀρχαῖα μόνον λείψανα, ὅσα ἐφαίνοντο καὶ ὅπως ἐφαίνοντο ὅτε ἐγένετο ἡ καταμέτρησις· ἔπειτα ὁμως ὁ Γάλλος ὁδοποιὸς μετέβαλε τὴν ὄψιν αὐτῶν πολὺ. οὕτω π. χ. τὸ τεμάχιον τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τοῦ περιβόλου, τὸ πρὸς τὴν δυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν, ὃ ἡμεῖς εἶδομεν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Stuart καὶ Leake, διότι δὲν τὸ ἐδήλωσαν ἐν ταῖς πίναξι (6), δὲν

6) τὸ κείμενον τοῦ συγγράμματος τῶν περὶ τὸν Στούαρτον δὲν ἐδυνήθη νὰ συμβουλευθῶ, μὴ εὐρῶν αὐτὸ μήτε ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ μήτε ἐν τῇ τοῦ πανεπιστημίου, μηδ' ἄλλου που ἐν Ἀθήναις, πολλαχοῦ ζητήσας. οὕτω παρ' ἡμῖν πολλαχόθεν προσκίονται κωλύματα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, ὥστε οἱ μὲν μηδὲν νὰ ἐπιχειρῶσι, τὰς δυσκολίας ἀναλογιζόμενοι, οἱ δὲ ἐπιχειρήσαντες νὰ μετανοῶσιν ἀπελπιζόμενοι.

φαίνεται πλέον, ὅπως χωρὲν δι' ἐπιβολῆς χωμάτων ἀχρήστων. ὡσαύτως δὲ ἠφανίσθη καὶ μέρος ἐκ τοῦ συνεχοῦς τείχους πρὸς τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν, καὶ ὅλον τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ, ἀπολέσαντος οὕτω κάλλος καὶ ρυθμόν, καὶ πεδωθέντος πέδαις βαρεῖαις γρίναις, ἕως Ἡρακλῆς τις ἐλθὼν λύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν. ἐπεσκευάσθη δὲ καὶ τὸ δυτικὸν τείχος τοῦ περιβόλου τὸ πρὸς βορρᾶν παρὰ τὴν Ἀδριανοῦ πύλην ἐκ λίθων ἀρχαίων, ληφθέντων ἐκ τοῦ ἀνευρεθέντος βορείου τείχους. ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ λίθων ἐκτίσθη καὶ νέον τείχος κλιμακωτὸν παραλληλῶν τῷ ἀρχαίῳ βορείῳ κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν, κάμπτον ἐκεῖ, ὅπου ἀπέληγε τὸ σωζόμενον ἀρχαῖον δυτικὸν τείχος τοῦ περιβόλου εἰς μῆκος μέτρων δέκα μάλιστα. ἐν τῷ ἡμετέρῳ οὖν σχεδίῳ οὐδεμία τῶν τοιούτων καινοτομιῶν ἐσημειώθη.

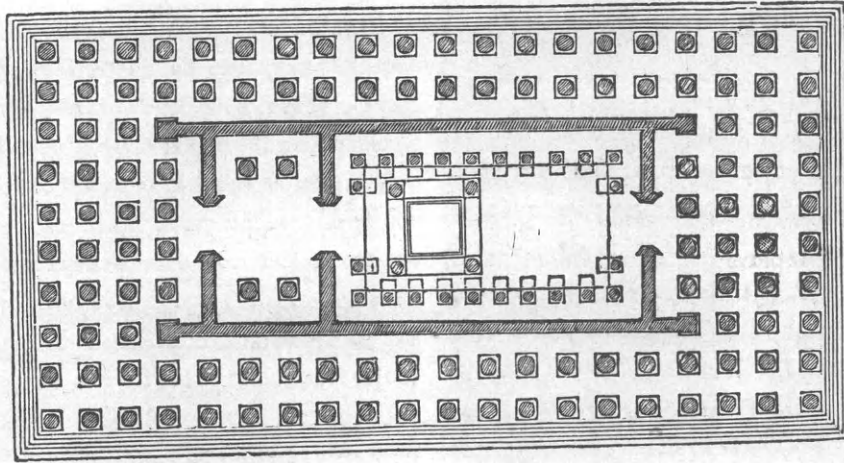
ἡ τετραγωνικὴ στιγμή ἡ ἐντὸς τοῦ περιβόλου πρὸς δυσμὰς πλησίον τοῦ δυτικοῦ τείχους δηλοῖ ἔχνη κτίσματος τετραγωνικοῦ, οὗ ὄλη ἡ ἐπιφάνεια δὲν ἀρέθη ἐλευθέρα, καθ' ἃ καὶ ἐν τῇ γενικῇ ἐφεμερίδι ἀρ. 65, 6 Δεκεμβρίου 1861 ἔγραφα τὸ δὲ φαινόμενον μέρος ἔχει μῆκος μὲν μέτρα γαλλ. 2, 30, πλάτος δὲ 1, 95 (7). ταῦτα νομίζω ἱκανὰ τοῖς ἐνδιαφερομένοις πρὸς σπουδὴν τοῦ σχεδίου καὶ τοῦ ναοῦ, ὧν χάριν προστίθεται ἐνταῦθα καὶ ξυλογραφικὸν σχεδίασμα τοῦ ναοῦ πρόχειρον κατὰ τὸν Κανίαν, ληφθὲν ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Guhl καὶ Koner, das Leben der Griechen und Roemer, τόμ. Β' Berl. 1861 σελ. 14. διαφέρει δὲ κατὰ τι τὸ τοῦ Stuart ἐν τῷ μ. τ., ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν τοῦ σηκοῦ καὶ ὀπισθοδόμου· τὸ περιστύλιον ὁμως παρ' ἑκατέρῳ συμπίπτει, καὶ τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς βέβαιον· ἐξάγεται γὰρ ἐκ τῶν σωζομένων κίωνων τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν ἀνατολικομεσημβρινὴν γωνίαν ὅτι ἦν δίπτερος δεκάστυλος. καὶ τὸ μὲν πλάτος αὐτοῦ 173 ποδ., λέγεται, τὸ δὲ μῆκος 359 ποδ., τὸ δὲ ὕψος τῶν κίωνων ὡς 60 ποδ., ἐγὼ δὲ καταμετρήσας ἀκριβῶς μέτρῳ γαλλικῷ τὸν κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1852 ὑπὸ καταγιγῶδος πεσόντα κίονα (ἦν δὲ οὗτος ὁ μέσος τῶν τριῶν χωρὶς διασωθέντων κατὰ τὴν δυτικὴν φορᾶν, δέκατος ἕκτος ὧν ἀπ' ἀνατολῶν ἦ πέμπτος ἀπὸ δυσμῶν τῆς ἐνδοτέρας σειρᾶς τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τοῦ περιστυλίου) καὶ νῦν ἐκτάδην μεγαλωστὶ κείμενον καὶ φρουρούμενον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑπὸ

7) τοιαῦτα ἔχνη, καὶ ἄλλα μικρότερα, ἐφάνησαν πολλαχοῦ τοῦ περιβόλου, ἀλλ' ἡ ἐχαλάσθησαν χάριν τῆς ἰσοπεδώσεως, ἣ ἐκαλύφθησαν, τινὰ δὲ καὶ ὑποφαίνονται τῆδε κάκεισε.

δύο ἀδελφῶν παραστατῶν, εὖρον τὸ ὄλον αὐτοῦ ὕψος ἴσον μέτροις γαλλ. 17,25. τούτων δὲ ἀνήκουσι τῷ μὲν κιονοκράνῳ 2,02, τῇ δὲ βάσει 1,16, ἣ δὲ διάμετρος τοῦ κίονος περὶ μὲν τὴν βάσιν 1,70 κατὰ δὲ τὴν κορυφὴν, ἔνθα ἐπικάθηται τὸ κιονόκρανον 1,49 κατὰ δὲ τὸ μέσον 1,63. ἡ διάμετρος αὕτη ἐμετρήθη ἀπὸ μυχοῦ εἰς μυχὸν τῶν μεταξὺ τῶν ραβδώσεων ἡμικυκλικῶν κοιλοτήτων. ἀπὸ δὲ τῆς ἐξωτερικῆς ῥαβδώσεως εἰς ῥαβδώσιν ἡ διάμετρος ἔχει ἄνω μὲν ὑπὸ τὸ κιονόκρανον 1,685, περὶ δὲ τὰ μέσα τοῦ κίονος 1,84. κατὰ δὲ τὴν βάσιν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μετρηθῆ. διότι ἦσαν λειωθήμεναι αἱ ῥαβδώσεις. τὸ πλάτος δὲ τῶν ῥαβδώσεων εὐρέθη ἄνω καὶ περὶ τὰ μέσα ταύτων, ἦτοι 0,04. τὸ δὲ ἄνοιγμα αὐτῶν, ἦ ἡ ἀπόστασις τῆς μιᾶς ῥαβδώσεως ἀπὸ τῆς ἄλλης ἀπὸ

γωνίας μέχρι γωνίας, ἄνω μὲν περὶ τὸ κιονόκρανον 0,18, περὶ δὲ τὸν μέσον κίονα 0,20. ἔχει δὲ ῥαβδώσεις 8 κίων 24 καὶ μεταξὺ κοιλοτήτας εἴτε αὐλακας ἴσας. τῶν λοιπῶν δέκα καὶ τριῶν κατὰ τὴν γωνίαν συνισταμένων κίωνων οἱ πλεῖστοι συγκρατοῦνται διὰ ἐπιστυλίων, ὧν τινὰ λίαν ἐπισφαλῆ φαίνονται. τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ ἐν τῷ ὑποβαλλομένῳ σχεδίῳ τοῦ Κανίνα ὑποδηλοῦται ὡς κλιμακωτὸν, εἴτε ὡς ἐκ πενταπλῆς βάσεως ἀποτελούμενον, καὶ ἐπειδὴ νῦν ὄλως ἐξηφανίσθη προσχωθὲν, ὡς εἴρηται, ἵνα μὴ τις ὑποθέσῃ τοιαύτας βάσεις ὑποκεκρυμμένας, λέγω δτι δὲν ἦσαν ὄλως κλιμακωταὶ βάσεις, ἀλλὰ μία μόνη ἀπότομος ἱκανῶς ὑψηλῆ, καὶ τραχὺν τοῖχον ἔχουσα, ἴσως ὁμῶς ἐκαλύπτετο ὑπὸ μαρμάρινων κλιμάκων περίξ ἡ τοιαύτη βᾶσις τὸ πάλαι.

6' ὄρος Ἀδριανοῦ.

μία τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων μεταβολῶν ἐκ τῆς δουποιίας, ἐξ ὧν παρήλλαξεν ἡ ὄψις τῶν περὶ τὸ Ὀλύμπιον τόπων ἵνε καὶ ἡ κάθαρσις τῆς Ἀδριανοῦ ἀψίδος, εἴτε πύλης συνήθως καλουμένης, ἀπὸ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπ' αὐτῆς ὑστερωτέρων προσθηκῶν. δτι τὸ μνημεῖον τοῦτο ἐκτίσθη ὡς αὐτοτελές τι καὶ ὄλως ἀνεξάρτητον καὶ ἀπὸ τοῦ περιβόλου (1) τοῦ Ὀλυμπίου καὶ ἀπὸ τοῦ

(1) ἡ μόνη σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν περιβόλον τοῦ ναοῦ ἵνε, ἐὰν ἡ περὶ τοῦ κυκλικοῦ τείχους γνώμη μου θεωρηθῆ ὡς ἀληθής, δτι ἐκ τῆς πύλης, ὅπως ἵσταμην ἡδύνατό τις διὰ τῆς εἰσόδου τοῦ περιβόλου νὰ ἴδῃ τὸν ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ναὸν σχεδὸν πλαγίως, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὡς ἀπὸ τῶν πλοπυλαίων ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὸν Παρθενῶνα· πρβλ. τὰ εἰρημένα μοι ἐν ἀρ. 63 τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος, ἃ καὶ τινες τῶν σπουδαιότερων ἐλληνικῶν ἐφημερίδων ἐδημοσίευσαν, χάριν τοῦ κοινοῦ.

τείχους τῆς πόλεως, νομίζω δτι οὐδεὶς προσεκτικὸς θεατῆς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, ἰδὼν πρῶτον μὲν δτι τὸ μνημεῖον τοῦτο πανταχόθεν ἵνε ὁμαλῶς ἐξεσμένον καὶ οὐδαμοῦ παρέχει ἔχνη συνεχείας αὐτοῦ μετ' ἄλλου κτιρίου· ἔπειτα δὲ δτι αἱ δύο αὐτοῦ μεγάλαι ἐπιφάνειαι, εἴτε ὄψεις, ὧν ἡ μὲν βλέπει πρὸς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰς Ἀθήνας, ἡ δὲ πρὸς τὸ Ὀλύμπιον καὶ τὸν Ἰλισσόν, εἰσὶν ἐντελῶς ὁμοίαι, ἀρχιτεκτονικῶς ἐξεταζόμεναι, ὥστε νομίζω δτι περὶ τούτου δὲν μένει πλέον οὐδὲ μικρὰ ἀμφιβολία. ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ μνημεῖου τούτου οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν, ἀφ' οὗ μεγάλοις γράμμασιν ἐφανερῶθη ὑπὸ τῶν κτιτόρων αὐτοῦ, εἴτε Ἀθηναῖοι ἦσαν οὗτοι, εἴτε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀδριανὸς, δτι ἐκτίσθη ἀντὶ στήλης τὰ ὄρια δεικνυούσης τῆς ἀρχαίας τῶν Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῆς νέας τοῦ Ἀδριανοῦ, ἢ μᾶλλον τοῦ νέου τμήματος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων τοῦ κοσμηθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ διὰ τῆς τελειο-

ποιήσεως τοῦ μεγίστου παρ' Ἑλληνιστοῦ τοῦ Διὸς καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων καὶ ἀφιερωθέντος αὐτῷ. δὲν ἔνε λοιπὸν τὸ μνημεῖον τοῦτο οὔτε θριαμβευτικὴ ἀψίς, οὔτε ἄλλο τι, ἀλλὰ μόνον ὄρος, terminus, σύνορον κοινῶς.

ἡ πλαγία δὲ θέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἡ πολλοῖς πράγματα παρέσχε καὶ παρέχει, δηλοῖ τὴν θέσιν τῶν πόλεων, μεταξὺ τῶν ὑποίων ἀνηγέρθη ὡς ὄριον καὶ οὐδὲν πλέον. ἡ βορειοδυτικὴ αὐτῆς ὄψις ἡ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν

αἶδ' εἶσ' Ἀθηναίῃσι θεσέως ἡ πρὶν πόλις,

ἀναφέρεται ἀναμφιβόλως πρὸς τὴν πόλιν πρὸς ἣν ἔνε ἐστραμμένη καὶ ὁ θεατὴς πρέπει φυσικὰ νὰ στραφῆ ἰδῶν καὶ ἀναγνώσας τὴν ἐπιγραφὴν εἰς στάτιν παράλληλον τῇ τῆς ἀψίδος, ἵνα ἴδῃ τὴν πόλιν, ἣν ἡ ἐπιγραφὴ αὐτῆς δεῖκνυε λέγουσα αὐταὶ (αἶ ἐντεῦθεν ἐκεῖσε ἐκτεινόμεναι) εἰσὶν αἶ Ἀθηναίαι, ἡ παλαιὰ τοῦ θεσέως πόλις· καὶ πάλιν πρὸς τὴν ἐτέραν ἐπιφάνειαν λέγει ἡ ἐπιγραφὴ:

αἶδ' εἶσ' Ἀδριανοῦ καὶ οὐχὶ θεσέως πόλις,

δηλαδὴ αἶ ἐντεῦθεν καὶ ἐπέκεινα εἰσὶ πλέον οὐχὶ τοῦ θεσέως πόλις, ἀλλὰ τοῦ Ἀδριανοῦ ἰδία. καὶ δῆλον ὅτι ἡ τοιαύτη ὑπερήφανος ἐπιγραφὴ καὶ στήλη (διότι ἀντὶ στήλης ἀνηγέρθη, ὡς εἶπα, ἡ ἀψίς αὐτῆ) ἔνε ἀπομίμησις τῆς θρυλημένης ἐν ἰσθμῷ στήλης (παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν θεσείῳ καὶ Στράβ. θ', σελ. 392 μ.)· ἣς ἡ πρὸς τὴν Πελοπόννησον ἐπιφάνεια («τὰ πρὸς ἐσπέραν») ἔγραφε:

τάδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἴωνία.

ἡ δὲ πρὸς τὰ ἔξω Πελοποννήσου πάλιν («τὰ πρὸς ἔω» ἢ «πρὸς Μέγαρον»)

τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἴωνία.

ὅτι ταύτης ἀπομίμησις ἐστὶν ἡ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐπιγραφὴ καὶ καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους δηλοῖ καὶ ὅλη ἡ ὕψη τῆς φράσεως καὶ αὐτὸ τὸ μέτρον, ἀπαράλλακτα ἀποτελεσθὲν εἰς τρίμετρον ἰαμβικὸν καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐκεῖ ἦν. ἀνεῦρε δὲ τὸ βυθικὸν καὶ τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς πρῶτος τῶν περιηγητῶν ὁ Ἑλλην Σιμεὼν Καθασίλας, ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας περὶ τὸ 1550· ἄλλων πολλὰ παραδοξολογησάντων, ἀ ζῆτει εἰς τὴν τοπογραφίαν Ἀθηναίων ὑπὸ Λεάκου σελ. 204 ἐπ. τῆς πρώτης ἐκδ. ἐν τῇ γερμ. μεταφράσει, πρὸς σελ. 146 ἐπ. ἐν τῇ β' γερμ. μεταφρ. καὶ ἐκδ. ὑπὸ Baïter καὶ Saupre, Zürich 1844). ὡς πρὸς τὴν ὕψην δὲ τῆς φράσεως ἡ ἀπομίμησις κεῖται ἐν τούτῳ, ὅτι ὡς ἐπὶ τῆς ἐν

Ἰσθμῷ στήλης ἑκάτερος τῶν τρίμετρων ἰαμβικῶν στίχων ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς λέξεως τὰ δε, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ ὄρου Ἀδριανοῦ ἑκάτερον τῶν τρίμετρων ἀρχίζει ἀπὸ τῆς λέξεως αἶδε, εἰ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ τῷ ἐπὶ τῆς ἀνατολικομεσημβρινῆς πλευρᾶς, δὲν ἀρμόζει ἡ λέξις κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς κανόνες τῆς γλώσσης ἐξεταζομένη· διότι ἔπρεπε νὰ ταχθῆ ἡ δε, ἵνα γένῃ ἡ ἀντίθεσις τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὴν πόλιν Ἀδριανοῦ. ὁ ποιητὴς ὁμοῦ τῶν στίχων τούτων, ποιητικῆ ἀδείᾳ χρησάμενος, ἔγραψε καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ β' ἰαμβείου τὴν λέξιν αἶδε, καθ' ἕλξιν ἀπὸ τοῦ πρώτου αἶδ' εἶσ' Ἀθηναίαι, καὶ εἰς τὸ πληθυντικὸν τοῦτο ὑποκείμενον αἶδε ἀπέδωκε μετὰ βήματος πληθυντικῷ τοῦ εἰσὶ κατηγορούμενον ἐνικὸν τὸ πόλις Ἀδριανοῦ· εἰ μὴ καὶ τοιόνδε διειροδοκῆται αἶδε (αἶ Ἀθηναίαι) εἰσὶ πόλις Ἀδριανοῦ καὶ οὐχὶ θεσέως. εἰ δὲ τι τοῦτο ἀληθέστερον φαίνεται, ἔχει καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν τῆς πόλης κατὰ τὸν Ἰλισσὸν τμήματος τῶν Ἀθηναίων τοῦ ἀφιερωθέντος τῷ Ἀδριανῷ, Ἀδριανοῦ Ἀθηναίαι.

ἐνταῦθα ἔκρινα πρέπον νὰ ἐκδώσω καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τοῦ ὄρου τούτου τοῦ διορίζοντος τὰς Ἀθήνας θεσέως καὶ τὰς Ἀδριανοῦ, ὡς νῦν σώζονται, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ὅλον τὸ μνημεῖον χάριν τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἐκτίσθη. εἰσὶ δὲ μεγίστοις γράμμασιν, ὧν ἐγὼ ἰδῶν οἶδα, ἐγγεγραμμένοι κατὰ μέσον τὸ μνημεῖον ὑπεράνω τῆς μεγάλῃς ἀψίδος, καὶ ἐπιμελεῖα πρεπούση τῷ λοιπῷ ἀρχιτεκτονικῷ κόσμῳ τοῦ ὄρου τούτου.

α

ΑΙΔΕΙΣΑΘΗΝΑΙΘΗΣΕΩΣΗΠΙΡΙΝΠΟΛΙΣ

β

ΑΙΔΕΙΣΑΔΡΙΑΝΟΥΚΑΙ ΟΥΧΕΘΗΣΕΩΣΠΟΛΙΣ

ἡ παρούσα ἔκδοσις τῶν ἐπιγραφῶν τούτων συμπληρώνει τὴν ὑπὸ Boeckh ἐν Corp. Inscr. Graec. ἀρ. 520, ἔνθα καλῶς καὶ τοῦτο εἶκασεν ὁ σοφὸς ἐκδότης, ὅτι ὁ λίθος περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς πρέπει νὰ ἦν βεβλαμμένος· διότι τῷ ὄντι ἔνε βεβλαμμένος καὶ τὰ γράμματα φαίνονται τόσο, ὅσον ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκδόσει ἐδηλώθησαν· καὶ τῶν ἄλλων δὲ τινα ἀμυδρῶς φαίνονται· ὡς πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν ὁμοῦ ἐν τῇ διὰ μικρῶν γραμμάτων ἐκδόσει, ἐνῶ ἐν τῷ C. I. G. ἐξεδόθησαν αἶ δύο πρώται λέξεις ἐν ἑκατέρῳ στίχῳ «αἶδ' εἶσ'», ἐγὼ ἔκρινα εὐλογον νὰ γράψω μᾶλλον «αἶδ' εἶσ'». ἐσφαλμένως δ' ἐξεδόθησαν αἶ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ ὑπὸ τῶν πλείστων καὶ δὴ καὶ ὑπὸ Ἑλληνος πλείστα ἔτη ἐν Ἀθήναις ζήσαντος· ὑπὸ εὐαρίθμων δὲ ὀρθῶς. πιστῶς ὁμοῦ, ὅπως σώζονται,

παρ' οὐδενὶ τῶν προσιτῶν ἔμοι εὔρον αὐτάς, οὐδ' ἐγὼ κατώρθωσα νὰ τὰς ἐκδώσω ἐντελῶς ὁμοίως· διότι οὗτο πογράφος οὗτ' αὐτός εἶχε τοὺς πρέποντας χαρακτήρας, οὔτε παρ' ἄλλω εὔρε ζήτησας, ὡς λέγει. εἰσὶν ὁμοίως ἐπὶ τοῦ λίθου παραπλήσιοι τῇ ἐμῇ ἐκδόσει οἱ χαρακτῆρες τῶν γραμμάτων, πλὴν οὐ ἔκει μὲν ἰσοπαχῇ ἐνεγράφησαν τὰ γράμματα καὶ μετὰ ἀκρεμόνων τερμίων ἀναλόγως μικροτέρων τῶν ἐνταῦθα. Ρουσόπουλος.

Δ΄ ΠΟΙΚΙΛΑ.

1) Ἡ ἐν πίνακι Η' εἰκὼν ἔνε ἡ ὑπὸ τοῦ κυρίου Κ. Σ. Πιττάκη μνημονευομένη ἐν σελ. 21 ἀρ. 40. ἔκρινα δὲ εὐλογον τὸ ἀξιολογώτατον τοῦτο νεκρικὸν σῆμα νὰ δημοσιευθῇ ὅλον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἀέτωμα αὐτοῦ, ὡς εἶχεν ἀποφασίσῃ ὁ ἀξιότιμος ἐκδότης τῆς ἐπιγραφῆς του· συνηρηολογήθη δὲ ἐκ τῶν διαφύρων αὐτοῦ ἀποκεχωρισμένων μελῶν ὑπὸ τοῦ τεχνίτου ἐπιμελείᾳ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος κυρίου Λ. Καφανζόγλου, δι' οὗ προσετέθη καὶ θ' πίναξ (Η', θ') ἀρχιτεκτονικός.

2) ἡ ἐν πίνακι Ζ' ὑπ' ἀρ. 45 εἰκὼν τῆς Ἀθηνᾶς ἔνε ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ μουσείου τοῦ καθηγητοῦ τῆς σχολῆς τῶν εὐελπίδων κυρίου Κόμνου, ἀνδρὸς ἐραστοῦ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἔχοντος οὐκ ὀλίγας ἀξιολόγους, ὧν τὴν δημοσίευσιν ἐπέτρεψέ μοι. τοῦ λοιποῦ οὖν τὰ παρὰ τοῦτου ἐκδοθησόμενα θὰ σημειώνονται συντόμως διὰ τῶν λέξεων «ἐκ τῆς συλλογῆς Κόμνου». τὸ ἤδη δημοσιευθὲν ἔνε τὸ ἐπάνω μέρος λύχνου εὐρεθέντος οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ λέγειν τοῦ κομίζαντος αὐτὸ τῷ κυρίῳ Κόμνω· ἀπεικονίσθη δὲ εἰς τὸ φυσικὸν μέγεθος. ἡ ἀνάγκη κεφαλῆ τῆς Ἀθηνᾶς ἐξέγει τόσον ὥστε φαίνεται ὅλον αὐτῆς τὸ πρόσωπον ἔνθεν καὶ ἔνθεν· τὸ πρὸς δεξιάν δ' αὐτῆς ὡς δράκων φαινόμενον μᾶλλον βόστρυχος ἐφάνη μοι. ὅλη δὲ ἡ ἐργασία καλλίστη.

3) τὸ ἐν πίνακι Θ' ὑπ' ἀριθ. 6 ἐκδοθὲν ἀγγεῖον, φέρον ἐγγεγραμμένην δεξιὴν ὄργανον ἐπιγραφὴν μετὰ κειρωμένης εἰκόνης ἀμελέστατα ζωγραφηθείσης, ἔνε ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς συλλογῆς τοῦ δικηγόρου κυρίου Ν. Σαριπόλου, κομισθὲν αὐτῷ ἐκ Κύπρου. τὸ χρῶμα τῶν εἰκόνων τῆς ἀκεφάλου ταύτης ληκύθου ἔνε μέλαν ἐπὶ ἐρυθροῦ κεραμίνου, ἡ δὲ παράστασις τοιαύτης· ἐπὶ κλίνης ἀναπαύεται τις βουκέφαλος ἀνὴρ, ὡς εἰκεν, ἔχων ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς ἀριστερὰν, ὅπου γυνή, ἡς τὸ πρόσωπον ἀχαρακτήριστον ὄπως ἀφέθη, ἐπὶ δίφρου καθήμενη, προτείνει τι αὐτῷ, ὡς εἰκάζει ἐστὶ διὰ τῶν χειρῶν· πρὸς ἀριστερὰν δὲ κάθηται ἐπὶ ὀκλαδίου ἐτέρα γυνή ὡσαύτως ἀχαρακτήριστον φέρουσα πρόσωπον, σχεδὸν ἀκέφαλον μόνον τράχηλον ἱκανῶς μακρὸν πρὸς τὸν ἀνδρα τεντόνουσα καὶ ὡσπερ προσέχουσα τῷ διαλόγῳ. κρατεῖ δὲ τι καὶ αὐτὴ ὁμοίως ταῖς χερσί, αἱ ἐν ἑκατέρᾳ οὐδὲ ὅπως ἐχαρακτηρίσθησαν, φαίνονται δὲ μᾶλλον ὡς ὑπὸ τὸν πέπλον κειρωμένοι· πτυχαὶ δὲ τινεσ ἐδηλώθησαν δι' ἐγγεγραμμάτων. τῶν εἰκόνων τούτων μόνον τὰ πρόσωπα ὑποδηλοῦσιν τι ἀσιανόν· ἡ μορφή ὁμοίως ὅλη καὶ ὁ πηλὸς καὶ ἡ τέχνη καὶ τὰ χρώματα τῆς ληκύθου ταύτης εἰσὶ παρεμφερῆ τοῖς ἀττικαῖς. καὶ δὲν θὰ ἤξιουν αὐτὴν προσοχῆς καὶ λόγου τινός, ἀν δὲν ἔφερον ὑπεράνω τῶν ζωγραφημάτων τὴν ἐπιγραφὴν, ἧς πανόμοιον ἀπεικασμα παρέχω εἰς τὸ πλάγιον τῆς παρούσης σελίδος ὑπ' ἀρ. 45 καὶ ἐνταῦθα κατὰ γράμμα μεταφορᾶν ὡς ἐγὼ ἀνέγνωσα·

W
V
U
T
S
R
Q
P
O
N
M
L
K
J
I
H
G
F
E
D
C
B
A

ἀρ. 45.
HEPMAIOΣMEEYPEKEIMELIONAΛON
ἤτοι
Ἐρμαῖός με εὔρε, κειμήλιον ἄλλων.

Ἐάν δὲ ἡ τοιαύτη ἀνάγνωσις ὀρθῶς ἔχη, ἔχομεν ἐνταῦθα νέον εἶδος ἐπιγραφῆς ἐπὶ ἀγγείων· ἐγὼ τοῦλάχιστον οὔτε ἐν τῷ δ' τόμῳ τοῦ Corp. I. Gr. εὔρον τοιαύτην ἐπιγραφὴν οὔτε ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀγγείων τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου ὑπὸ Ἰάνου ἐνθυμοῦμαι οὔτι ἀπύνησα. τὸ ὄνομα δὲ Ἐρμαῖος εὑρίσκεται ἐν τῷ C. I. G. ἀρ. 8186 ὡς ὄνομα κεραμέως· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐν σελ. XIV τοῦ προλόγου τοῦ δ' τόμου καταλεγόμενον τονίζεται προπερισπωμένως Ἐρμαῖος. (ὄρα Ἡρωδῖαν. Καθολ. προσφῶ. σελ. 47 Schmidt). ἐπειδὴ ὁ νοῦς τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἀλλόκοτός πως φαίνεται, ἔνα βεβαιώσω τὸ πιστόν τῆς γραφῆς καὶ εὐκλόων τὸν ἐξεταστὴν παρέσχον διπλοῦν ἀπεικασμα αὐτῆς.

4) ἐπεδείχθησάν μοι δύο σφραγιδολίθοι, ἀπαικονισθέντες ἐν πίνακι Ζ', ἀρ. 46 καὶ 47. ὁ πρῶτος τούτων εὐρέθη ἐντὸς τάφου ὑπὸ τοῦ κτήτορος κυρίου Σπανδονῆ ἐν Ἀμφιπόλει πρὸ 45 περιπίου ἐτῶν, ἔνε δὲ σμαράγδινος καὶ φέρει ἄνω μὲν ἐπὶ κυρτῆς ἐπιφανείας καλῶς ἐγγεγλυμμένον Ἀσκληπιῖν ὀρθόν, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἐπὶ τῇ βακτηρίᾳ ἐρειδόμενον, περὶ ἣν ἐλίσσεται ὁ ἱερὸς αὐτῷ δράκων, πρὸς τὸν θεὸν ἔχων ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν, τῇ δὲ πρὸς τὴν κοιλίαν συνεσταλαμένη δεξιᾷ τὸν μόνον τὰ ὑπ' αὐτὴν καὶ ἐξῆς μέχρι τῶν ποδῶν καλύπτοντα μέλη τοῦ σώματος χιτῶνα κρατῶν, καλῶς ἐν πτυχαῖς κειρωμένων ἐπὶ τῶν σκελῶν· ὑποκάτω δὲ ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιπέδου ἐπιφανείας φέρει ἡ σφραγὶς τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν, δηλοῦσαν οὔτι ἀβραξασικὸν τὸ τεχνούργημα τοῦτο.

ἀρ. 46. { IAXAI }
{ BPOYΘ }

5) ὡσαύτως ἀβραξασικὴ ἐστὶ καὶ ἡ ἐτέρα σφραγὶς, κτῆμα τοῦ κυρίου Ἰωάννη, προῦχοντος ἐκ Κύπρου, ἐξ Αἰγύπτου καταγομένη καὶ φέρουσα ἄνω μὲν ἐγγεγλυμμένον χαμαιλέοντα ἡ σαύραν μετὰ ἡμισελήνου πρὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπιγραφὴν

ἀρ. 47. (ΠΗΡΑ).

ὑποκάτω δὲ ὅσον μέρος διεσώθη φαίνεται λέγειν·

ἀρ. 48. { KANΘH }
{ ΣΟΥΛΕ }

ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται συμβολικαὶ εἰσι, γνωστὸν τοῖς ἐνδιαφερομένοις· τῆς πρώτης δὲ σφραγίδος ἡ πρώτη λέξις IAXAI ἔνε καὶ καρικινική, ἤτοι ἀναγινώσκεται ἑκατέρωθεν ὁμοίως, ὡσπερ καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

6) εἰς τὰς ἀβραξασικὰς ἀρχαῖότητας καταλέγω καὶ μολόβδινόν τινα κύκλον ἀνακαφέντα πρὸ 20—30 ἐτῶν κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τοῦ Λυκαβήττου ἐν τῇ θέσει, ἣ κοινῶς Δασκαλεῖδὸν καλεῖται καὶ πέραν τοῦ καλουμένου Κολωνακίου κεῖται. αὕτη, πάχος θαλήρου ἔχουσα, φέρει ἔνθεν μὲν δώδεκα διάφορα σύμβολα, κειρωμένα ἀπ' ἀλλήλων διὰ γραμμῶν, καὶ ὑπ' αὐτὰ ὀνόματα, γράμμασιν μὲν ἑλληνικοῖς γλώσσης δὲ ἀδήλου ἔμοιγε, τάδε, ὡς ἐγὼ ἀναγινώσκω·

ἀρ. 49.
ΔΕΛΤΙ, ΚΑΓΝ, ΤΕΚΕΛ, ΑΚΑΤ, ΤΑΥΤ, ΤΙΓΕΛ, ΑΑΚΙ, ΜΕΓΑΡ, ΟΡΟ, ΟΣΙΡ, ΤΟΓΙ, ΙΣΙΣ.

ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ κύκλου ἐντὸς κυκλικῆς γραμμῆς κατὰ τὸ κέντρον τὰ στοιχεῖα Α: .Τ. ἢ δὲ μεταξὺ κυκλικῆς ταινίας ἐπληρώθη δι' ἐξ ἀστερίσκων. ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἐπιφανείας εὐρίσκεται οὐραῖος κἀνθαρός μόνον ἐν τῷ κέντρῳ καὶ πλέον οὐδέν. ὅτι ὁ κύκλος οὗτος ἔνε ζωδιακὸς νομίζω ὅτι πᾶς τις ἐνορᾷ ἀπόκειται δὲ εἰς τοὺς ἀστρονόμους καὶ γλωσσομαθεῖς ἀρχαιολόγους ἢ ἐρμηγεῖα αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ὀφείλω μόνον νὰ εἶπω ὅτι τὸ ἐνταῦθα ἐκτυπωθὲν ἀπεικασμα ἔνε ἀκριβές, διὰ χειρὸς τοῦ φίλου Παπαδάκη γενόμενον, τὸ δὲ πρᾶγμα ἔνε κτῆμα τοῦ κυρίου Παπαρρηγοπούλου προσέξου τῆς Ῥωσσίας, ὅς καὶ ἀνεῦρεν αὐτὸ ἐν τῇ ἐκεῖ ἰδιουκτησίᾳ τε καὶ προθύμως παρέσχεν ἐμοὶ εἰς ἐξεκόνισιν. παραπέμπω δὲ τὸν περιέργον ἀναγνώστην πρὸς παραβολὴν εἰς τὸν πρόχειρον ἐμοὶ ἐν Abbildungen zu Kreuzers Symbolik. Lpzg. 1819, tab. XXXI Ἰνδικὸν ζωδιακόν· καὶ τοι θεωρῶ τὸν ἡμέτερον μᾶλλον ὡς φυλακτήριον ἀβραζασικὸν ἢ ὡς ἀστρονομικὴν σημασίαν καὶ χρῆσιν σχόντα ποτέ. ἀπεικονίσθη δὲ κατὰ τὸ φυσικὸν μέγεθος.

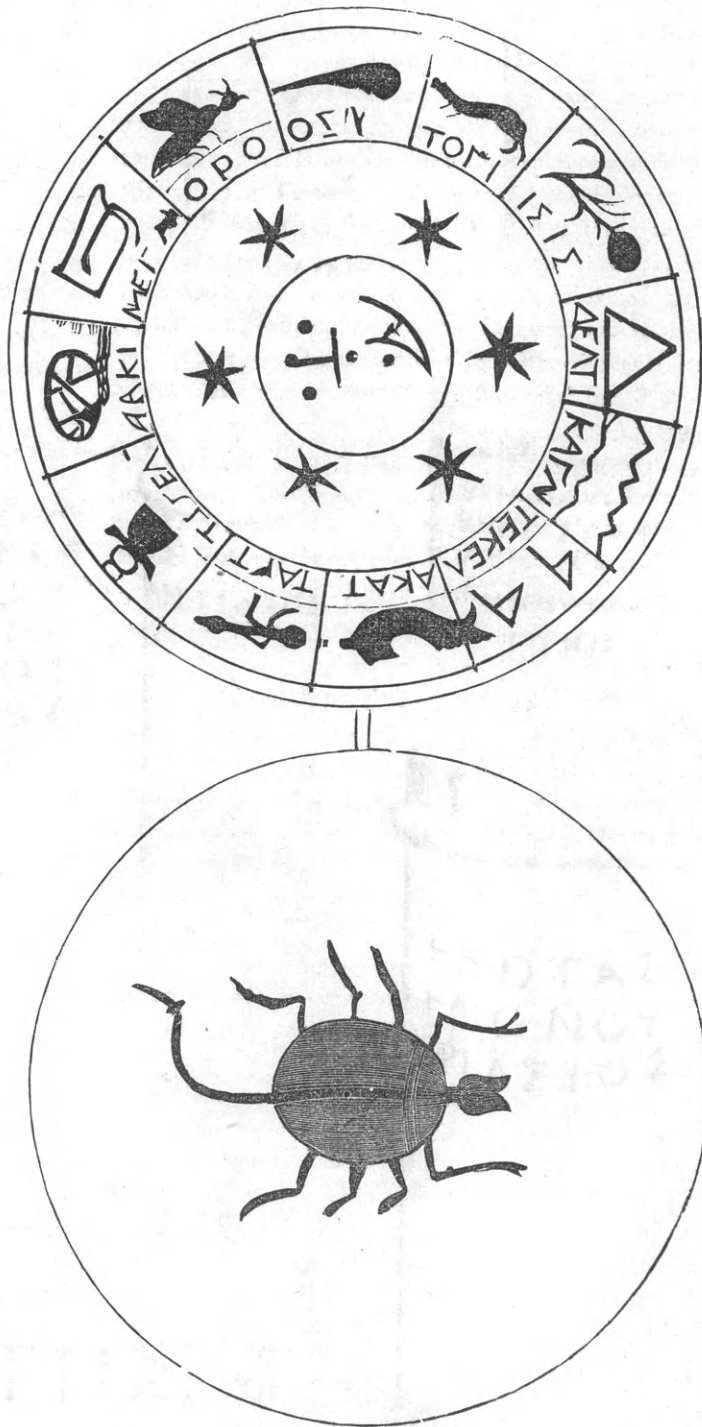
7) ἡ ἑταιρία τῶν ἐπιστημόνων Γερμανῶν, ἧτις πρό τινας χρόνους διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδων ἠγγέλθη, ἔφθασε τὴν προπαρελθοῦσαν ἑβδομάδα καὶ ἐπελήφθη τῶν ἔργων τῆς, τὴν σπουδὴν δηλονότι τῶν ἐνταῦθα ἀρχαιοτήτων. καὶ δὴ ὁ μὲν γνωστὸς καὶ παρ' ἡμῖν φιλόλογος Κούρτιος, ὁ γλαφυρὸς συγγραφεὺς τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀσχολεῖται καθόλου μὲν εἰς τὰς ἀρχαιότητας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν τοπογραφίαν καὶ ἐλπίζομεν νὰ γευθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετ' οὐ πολὺ τοὺς καρποὺς τῶν πόνων του. ὁ κύριος Κούρτιος ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλοτε τὴν Ἑλλάδα, ὅτε καὶ τὴν ὕλην διὰ τὸ εἰρημένον περὶ τῆς Πελοποννήσου σύγγραμμά του συνέλεξε.

ὁ δὲ κύριος Βοεττίχερος, διάσημος ἀρχιτέκτων καὶ συγγραφεὺς τῆς Τεκτονικῆς τῶν Ἑλλήνων, καταγίνεται εἰς τὴν ἀκριβῆ σπουδὴν καὶ καταμέτρησιν τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει ἰδίως ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων, περὶ ὧν τόσα ἤδη ἔγραψε. παρηκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ πολλοὶ μαθηταὶ του ἐκ τῆς ἐν Βερολίνῳ ἀρχιτεκτονικῆς ἀκαδημίας.

πρὸς ἀρχιτεκτονικὸν δὲ σκοπὸν ἦλθε καὶ ὁ κύριος Γρώπιος, ἀνεψιὸς τοῦ φιλέλληνος Γρωπίου, καὶ ὁ κύριος Στράκκος, ὁ συγγραφεὺς τὸ πρακτικὸν ἐκείνου περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου σύγγραμμα, μέλλων νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου πρὸ πάντων. σὺν τούτοις ἦλθε πάλιν ἱστορίας χάριν καὶ ὁ καθηγητὴς Φίσχερος, γνωστὸς ἡμῖν ἐκ τῆς περιηγήσεώς του καὶ ἐκ τῆς ἀξιολόγου πραγματείας περὶ τῆς γενέσεως τῶν πολιτειῶν καὶ κοινῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

ἐκ τριούτων σπουδαίων ἀνδρῶν συγκροτούμενος ὁ ἐπιστημονικὸς οὗτος θίασος τῶν Ὑπερβορείων, πεποιθήμεν, ὅτι, εὐσεβῶς τὰ τῆς λατρείας του τελέσας, ἡμῖν μὲν μόνον ἐπαίνων ἀφορμὰς θὰ παράσχη, τῇ δ' ἐπιστήμῃ κέρδη οἷα ἡμεῖς οἱ ἐγχώριοι ἀκόμα δὲν δυνάμεθα νὰ δρέψωμεν διὰ νεότητα καὶ ἀπειρίαν.

ἀριθ. 49.

8) ὡς ἀπαρχὴν τῶν καρπῶν τῆς εἰρημένης ἑταιρίας τῶν ἐπιστημόμων Γερμανῶν δυνάμεθα ἤδη νὰ ἀγγείλωμεν τὴν ἀνακάλυψιν θύρας ἢ μᾶλλον ἰχνῶν θύρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὸ βόρειον τέρμα τοῦ μεσοτοιχείου τῆ διαχωρίζοντος τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος καὶ τὸν σηκὸν τοῦ ναοῦ. διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ὁ κύριος Βοεττίχερος ὑποστηρίζει διὰ νέων τεκμηρίων τὴν γνώμην του, ἣν διὰ μακρῶν ἐξέθηκεν ἐν τῷ Φιλολόγῳ, περιοδικῷ συγγράμματι τῆς Γοττίνης, περὶ τῆς θέσεως τοῦ χρυσελεφαντίνου ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ Παρθενῶνι. ὡς γνωστὸν ἡ θέσις τοῦ περιφύμου τούτου ἀγάλματος ἐν τῷ ναῷ ἦν ἄγνωστος μέχρι τοῦδε. τῶν διαφορῶν δὲ περὶ τούτου γνωμῶν κυριωτέρα ἐφαίνετο ἡ τῶν λεγόντων ὅτι τὸ ἀγαλμα ἴστατο σχεδὸν περὶ τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐν τῇ θέσει, ἢ ἄνευ μαρμάρων ἀρέθῃ· ὁ κύριος Βοεττίχερος ὁμοίως τὸν μὲν τύπον τοῦτον δέχεται ὡς θέσιν τῆς τραπέζης τῆς θεοῦ, τὸ δὲ χρυσελεφαντίνον ἀγαλμα αὐτῆς θέσει μακρότερα πρὸς δυσμὰς ἐντὸς παραστάδος πλησίον τοῦ εἰρημένου μεσοτοιχείου, εἰς δὴν καὶ ὀπισθεν ἐστηρίζετο τὸ ἀγαλμα ἀναγκαιῶς. πρὸς δεξιὰν δὲ τῆς παραστάδος ταύτης καὶ πλησίον τοῦ βορείου τοίχου τοῦ Παρθενῶνος ἀνεῦρε τὰ ἴχνη τῆς εἰρημένης θύρας. θὰ ἀναζητήσῃ δὲ καὶ ἑτέρας θύρας ἴχνη πρὸς ἀριστεράν. ἐνῶ οὖν τὸ μεσοτοιχίον τοῦτο μέχρι τοῦδε ἐθεωρεῖτο ἄθυρον, νῦν ἀποδεικνύεται ἔνθυρον ἀναγκαιῶς. ἔχει γὰρ λόγους ἰσχυροὺς ὁ σοφὸς οὗτος ἀρχιτέκτων καὶ διὰ τὰς θύρας ταύτας καὶ διὰ τὴν παραστάδα καὶ ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἐκ τῆς αἰσθητικῆς καὶ ἄλλους, οὓς ἅπαντας ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον ὑπ' αὐτοῦ περὶ τοῦ Παρθενῶνος σύγγραμμα, οὗ προλεγόμενα τρόπον τινὰ ἦσαν τὰ ἐν τῷ Φιλολόγῳ ἐκδοθέντα.

9) ἐν τῷ κέντρῳ περίπτου τοῦ Ἐρεχθιδίου ἀνευρέθη ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν πλοῖον χαλκοῦν γλαφυρώτατον, ἔχον μῆκος μὲν ὡς 0,30 γαλλ. μ. πλάτος δὲ 0,07 περίπτου. ἔνε δὲ ὄλον μονοκόμματον χυτὸν ἐν τῷ μέσῳ δὲ φαίνονται ἴχνη ἱκανὰ ἐμβόλου σιδηροῦ, ὃ ὁ μὲν κύριος Πιττάχης ἴσταν λέγει, ὃ δὲ Κύριος Βοεττίχερος λείψανον τοῦ σκεύους, ἐφ' οὗ ἐπεκάθητο, διέκοντος διὰ τῆς τρόπεως. ὡς ὅπῃ τις δηλοῖ. τὰ ἴχνη ὁμοίως τῆς ὁπῆς ταύτης, δι' ἧς διήρχετο τὸ σκεῦος τοῦτο λίαν ἀμυδρῶς φαίνονται· διὸ ἐγὼ ὑποθέτω ὅτι τὸ φαινόμενον σιδηροῦν λείψανον τέρμα ἔνε σιδηροῦ τινὸς σκεύους, ἀφ' οὗ ἐκρέμετο τὸ πλοῖον ὡς ἀνάθημα, ἔσωθεν κρατούμενον ἀπὸ κρίκου τινὸς χαλκοῦ ὀργανικῶς συνεχόμενον μετὰ τοῦ πλοίου. ὅτι δὲ τὸ πλοῖον τοῦτο ἐχρησίμευεν ὡς λύχνος δηλοῖ ἢ κατὰ τὴν πρῶραν αὐτοῦ ποιηθεῖσα μύξα, ἐν ἣ σφῶς κρίκος προστηρόσθη, ἐφ' οὗ νὰ ἐφησηχάσῃ μὲν ἡ καιομένη θρυαλλίς, νὰ ὑπορρέῃ δὲ τὸ ἔλαιον πάλιν ἐν τῷ λύχνῳ χωρὶς νὰ λείθῃται ἔξω. τὴν τῆς αὐτῆς μεθόδου πρῶτον ἐνταῦθα εἶδα ἔγωγε. ἐν τῷ ἐπομένῳ δὲ τεύχει θὰ ἐκδοθῇ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ πλοίου τούτου, εὐρισκομένου νῦν ἐν τῷ δημοσίῳ γραφείῳ τοῦ κυρίου ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων.

10) εὐρέθη ἐντὸς τάφου πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν σταθμὸς τετραγώνος φέρων ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας ἔκτυπον ἀμφορέα καὶ περίξ τὴν ἐπιγραφὴν ΗΜΙΤΡΙΤΟΝ. εἰκόνα αὐτοῦ ἴσως

δῶσω ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει μετὰ εἰκασίας περὶ τῆς σημασίας τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης λέξεως, μᾶλλον δὲ εἰπεῖν δευτεροφανοῦς· διότι εὐρέθη ἐν Ἀθῆναις καὶ τῷ 1857 ὁμοίος σταθμὸς μὲ ὁμοίαν ἐπιγραφὴν καὶ ἡμισιαμορέα καὶ ζυγοσθαῖς εὐρέθη 160 γαλλ. γραμμ.

11) Ὁ ἐπὶ τῆς τυμβωρυχίας ἐπέδειξέ μοι δύο ἐλάσματα χρυσαῖα, εὐρεθέντα ἐντὸς τάφων, καὶ τὸ μὲν αὐτῶν περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ, τὸ μεγαλύτερον, τοῦ δὲ μικροτέρου δὲν ἐγνώριζε τὴν θέσιν. τὸ μὲν εἶχε διάμετρον ὡς 0,018, τὸ δὲ ὡς 0,01 γαλλ. μ. πάχος δὲ, τὸ μὲν ὅσον τὸ τοῦ χονδροῦ γραφικοῦ χάρτου, τὸ δὲ μικρότερον, ὅσον τὸ τοῦ κοινοτέρου χάρτου. ἀμφοτέρω δὲ ἔχουσι τὸ σχῆμα τῶν νομισμάτων καὶ τύπον ἐν τῷ μέσῳ γλαυκὸς ἐντετυπωμένης οὕτως, ὥστε ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους φαίνεται ἔκτυπος ἡ γλαυξ, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου ἐντυπος. τοιοῦτον ἔλασμα εὐρέθη καὶ ἐν Αἰγίνῃ ἐντὸς τάφου κατὰ τὸ 1844, ὡς θαλήρου μέγεθος ἔχον καὶ ὁπᾶς περὶ τὸν γῦρον μικρὰς, τὸν τύπον ὁμοίως αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνω καλῶς· ἐφάνη δὲ μοι Ἀθηνᾶ. εὐρίσκειται δὲ τοῦτο ἐν τῷ ἰδιωτικῷ μουσεῖῳ τοῦ καθηγητοῦ Oesterley ἐν Ἀννοβέρῳ.

12) ἐν πίνακι Ζ'. ἀρ. 45 ὁ τεχνίτης δὲν ἐπέτυχε καλῶς τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἐξαικόνισιν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τὸν ἐν ἀρ. 46 αὐτόθι Ἀσκληπιῶν, ὃς ἐπὶ τῆς ὠρειδοῦς ἐπιφανείας τοῦ λίθου τῆ ἀριστερᾶ κρατεῖ τὴν βακτηρίαν. μᾶλλον ἐπιτυχημένη ἔνε ἡ εἰκὼν τῆς ὑπ' ἀρ. 47 σφραγίδος, ἐξαικονισθεῖσα κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου ἐπιφανείας τοῦ ἐρυθροῦ λίθου θέσει τῆς. ἀμφοτέρω ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ φυσικὸν μέγεθος καὶ αἱ ὑποκάτω ἔγγραφοι ἐπιφάνειαι ὡς ἐπὶ τῶν λίθων ἐφαίνοντο.

Ἄθ. Σ. Ρουσόπουλος.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

α. Πιττάχης:

«Παροράματα ἐν τῷ πρώτῳ φυλλαδίῳ εἰς ὑπ' ἀριθ. 6 ἐπιγραφὴν γράφει Καλλιστράτου ἀντὶ καλλιστράτου. Εἰς τὴν 9. Γράφει Παρμενίσκου ἀντὶ Παρμενίσκου».

β. Κουμανοῦδου:

«Ἐν τῷ τοῦ παρελθόντος τεύχους Εφ πίνακι δὲν ἀπεικονίσθησαν τὰ ἐξῆς γράμματα: **ΕΥΜΗΛ** ἅπερ εἶναι ὀξεῖ ὄργανον ἐγκεχαραγμένα ὑπὸ τὸν πᾶτον (ἔσωθεν) τοῦ ἀγγείου ἐκεῖνου, οὗ εἶναι τὰ ὑπ' ἀρ. 15 δοθέντα ΝΑΠVI. Ἀπεικονίσθη δὲ ἐν τῷ πίνακι ἐκεῖνον περιττῶς ἢ ὑπ' ἀρ. 24 περιεσχονισμένη κολοβὴ σφραγίς.»

γ) Ρουσοπούλου. ἐν τῷ προλόγῳ εἰς τὰ ὀνόματα τῆς ἐπιτροπῆς πρόσθεσι καὶ τὸ τοῦ δόκτωρος Θεοδοσίου Βενιζέλου. ἐν σελ. 27 στίχῳ 9 κάτωθεν γρ. ἀπαντώμενος ἀντὶ τοῦ ἀπατώμενος. ἐν σελ. 31 τυπογραφικῆ ἀμελείᾳ ἀφῆθησαν ἀδιόρθωτα τὰ ἐξῆς: σ. 5 κάτωθεν πλοπυ ἀντὶ τοῦ προπυ, σ. 7 οὕτως ἴσταμσνης ἀντὶ οὕτως ἴσταμένης· σελ. 32 κάτωθεν σ. 1 γρ. διὰ ἀντὶ διὰ. ὄρα καὶ τὴν 5 σημ. ἐν σελ. 28.

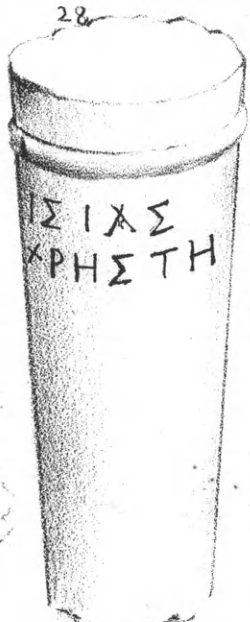

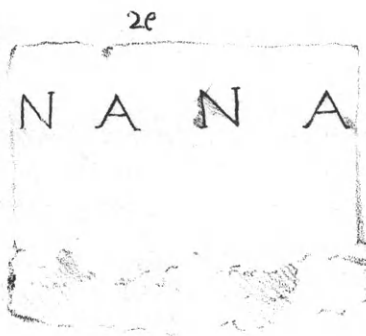
26

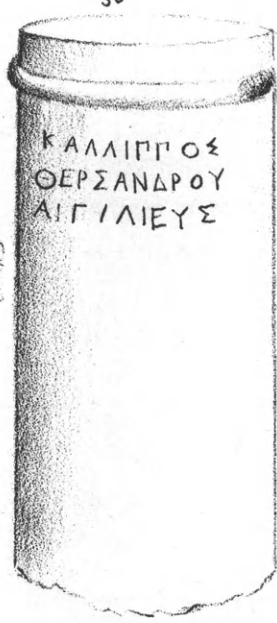
27

28

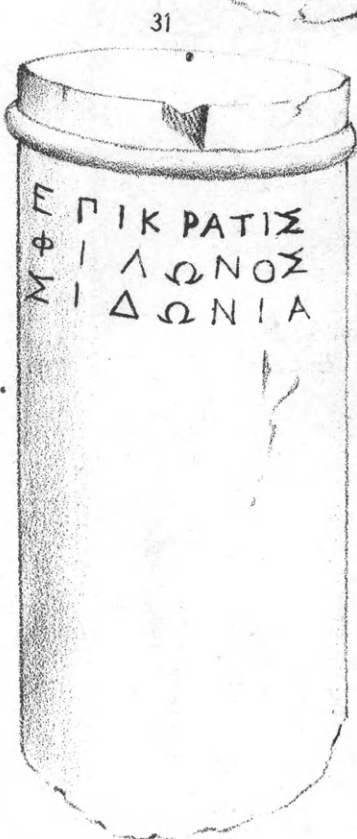
2e

30

33

31

32

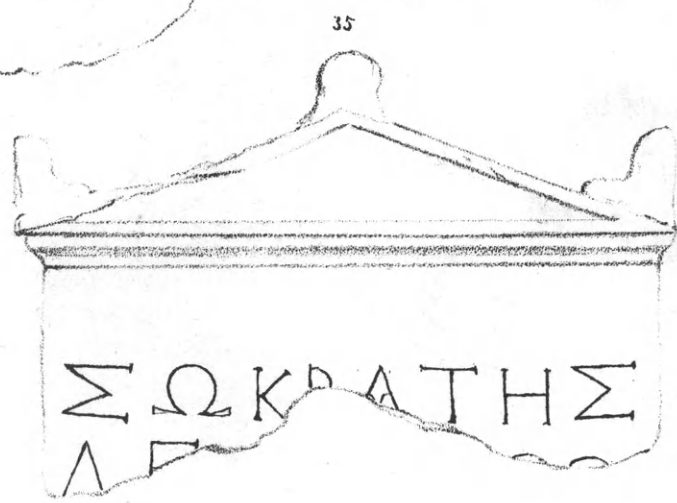
34

36

37

35

Faint, illegible text in the top-left corner, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the top-center area, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the top-right corner, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the middle-left area, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the middle-center area, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

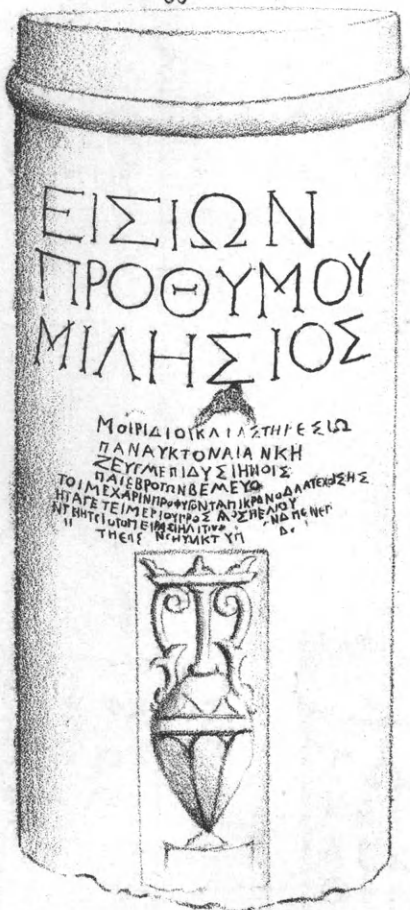
Faint, illegible text in the middle-right area, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text in the bottom-left area, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom center, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

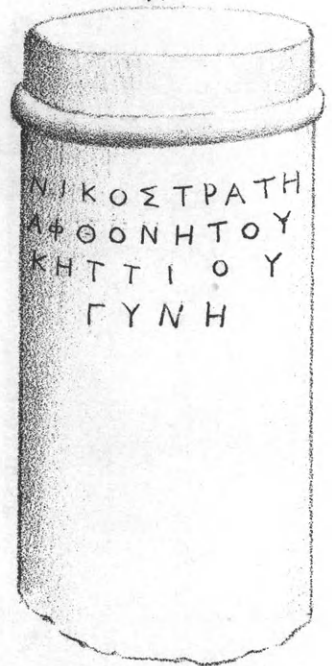
38

39

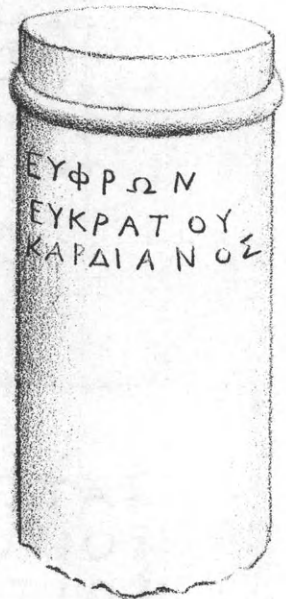
41

43

44

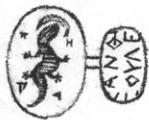
42

45

47

46

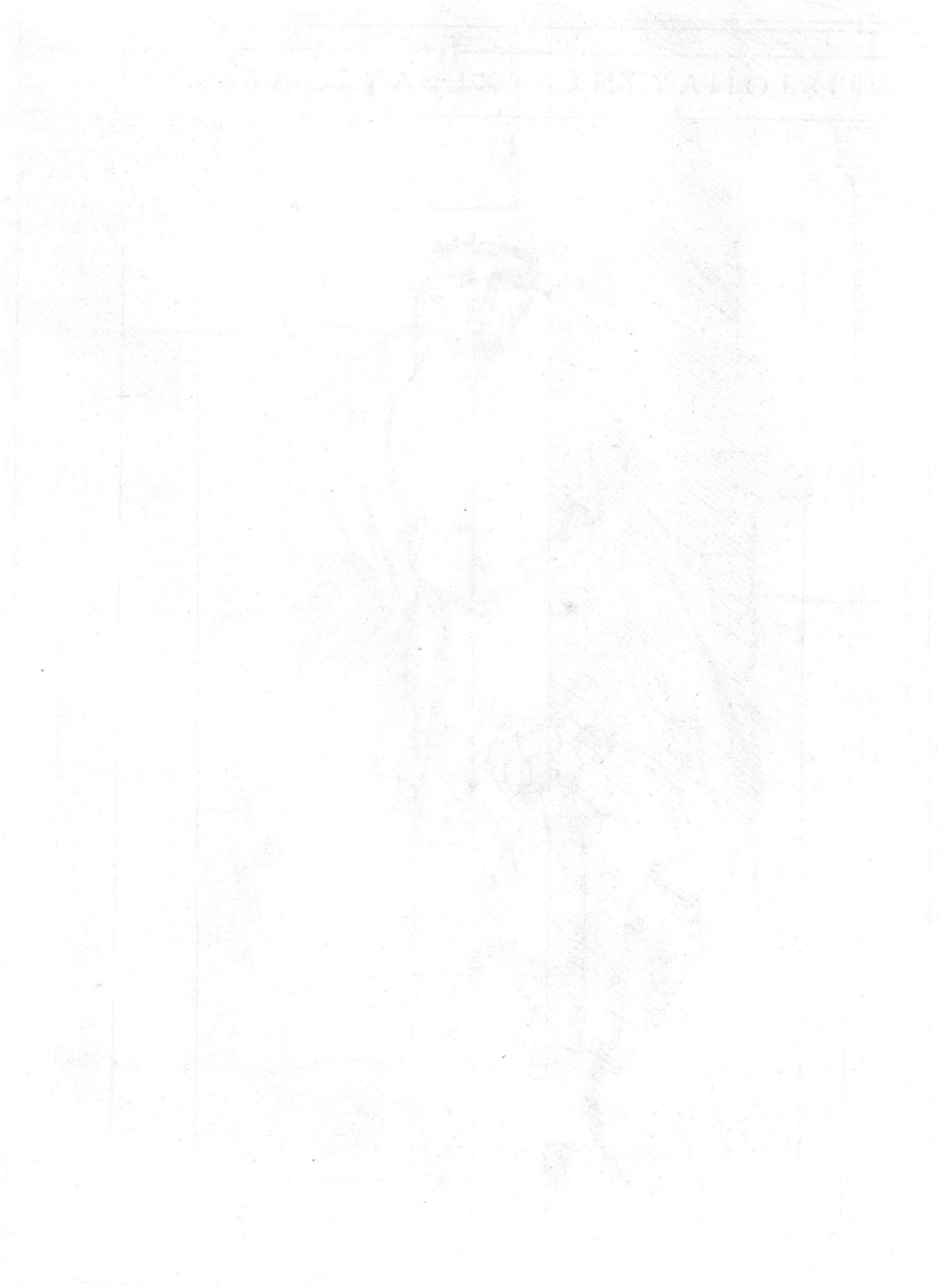
NOTICE
OF THE
SOCIETY

OF THE
SOCIETY

OF THE
SOCIETY

OF THE
SOCIETY

πίναξ Η' α!

ΑΡΙΣΤΟΝ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΕΝΑΥΤΟ ΑΛΑΙΕΥΣ

0,14

0,10

0,12

0,16

0,14

Μ 383

0,16

0,11

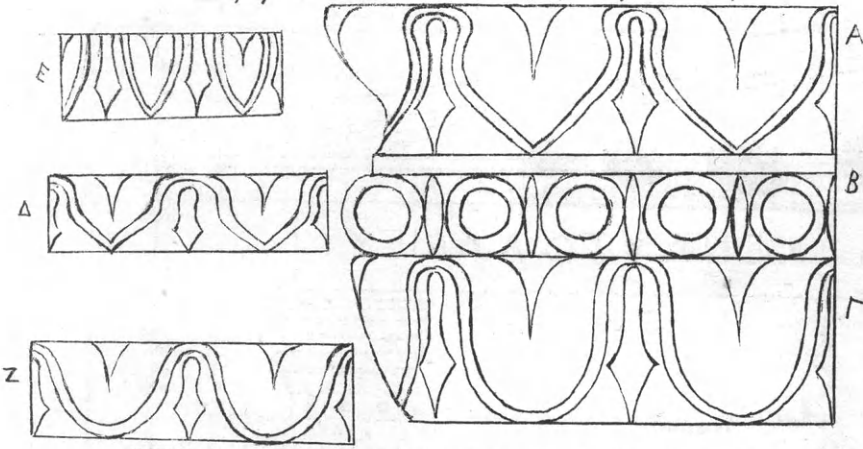
Γ. Δ. Δούκας Έσυχ και Έλιθ.

Ορθογραφία.

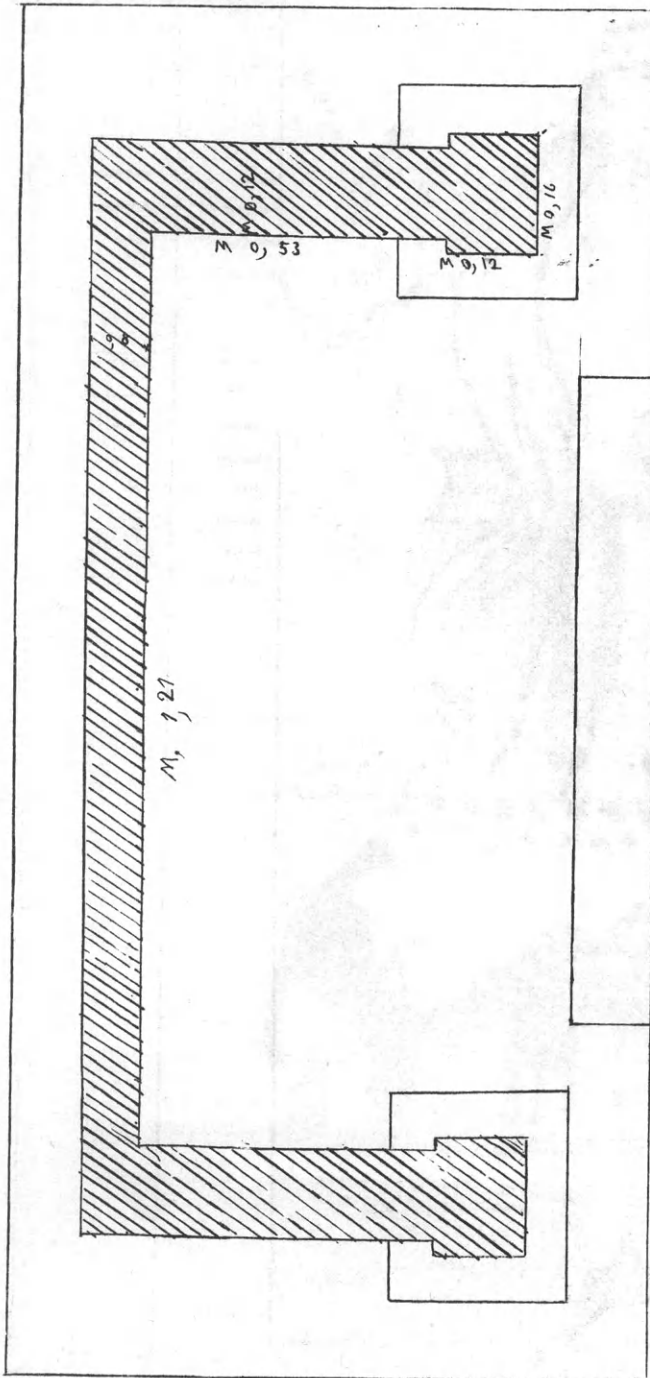
Ί. Σάργκας. Έλυσ.

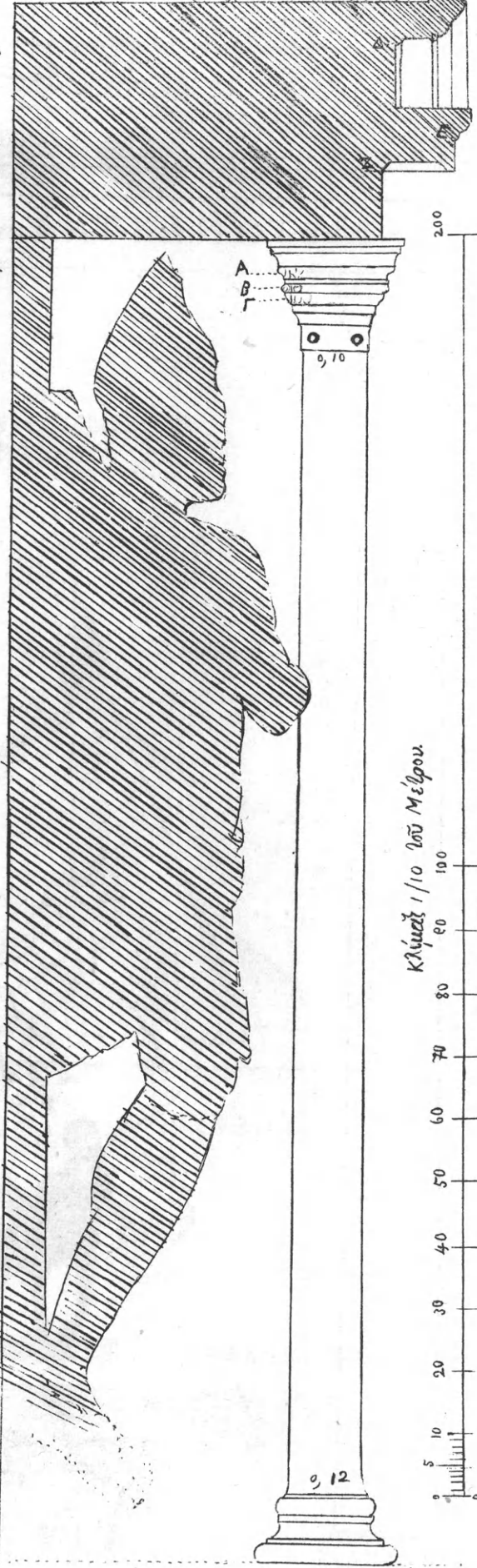
Το κοσμητικό Α.Β.Γ.Δ.Ε.Ζ. επί χρωματισμένου κίτρινου.

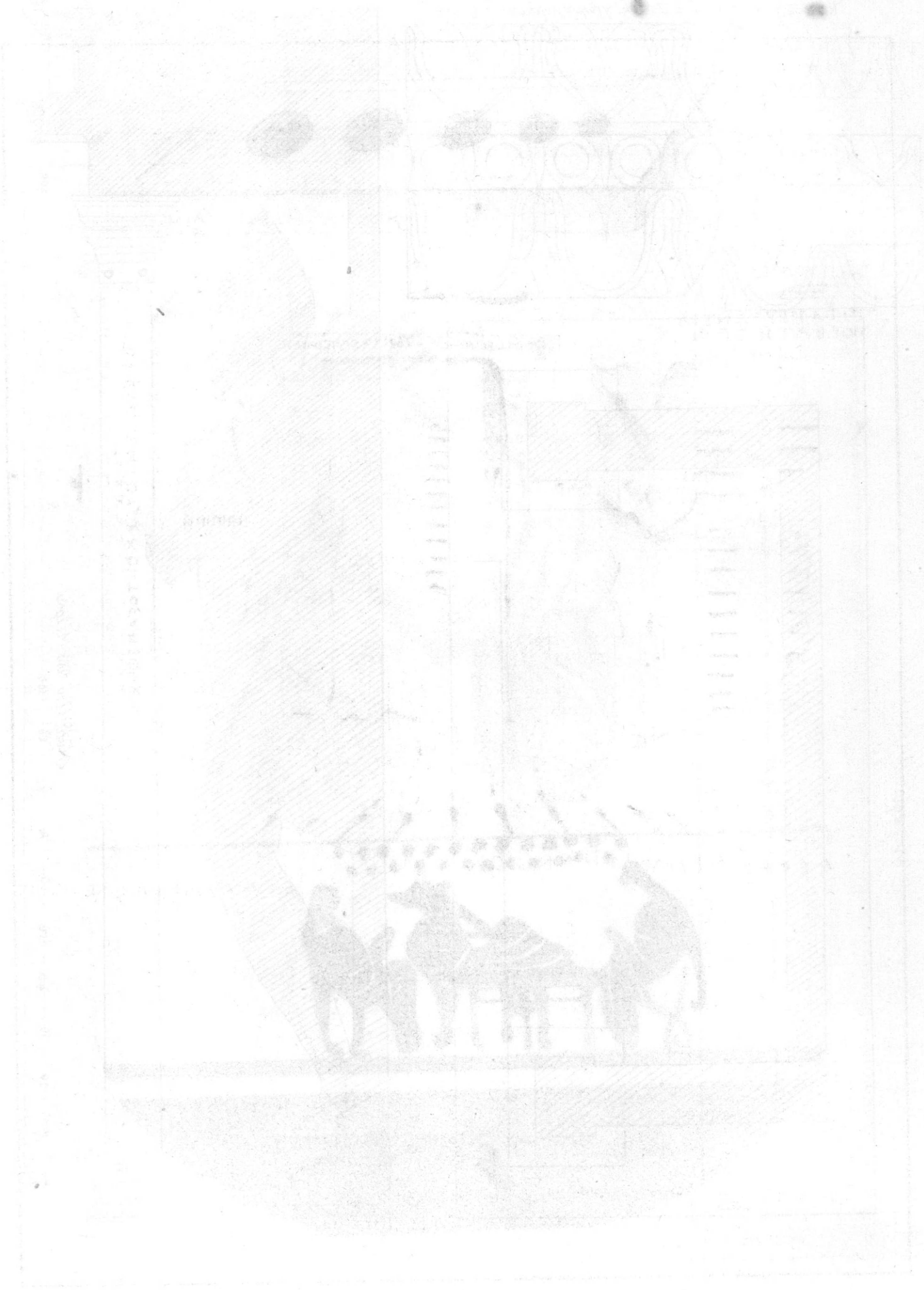

Ἰσομετρία.

Τομή πλάτος Η, 6'.

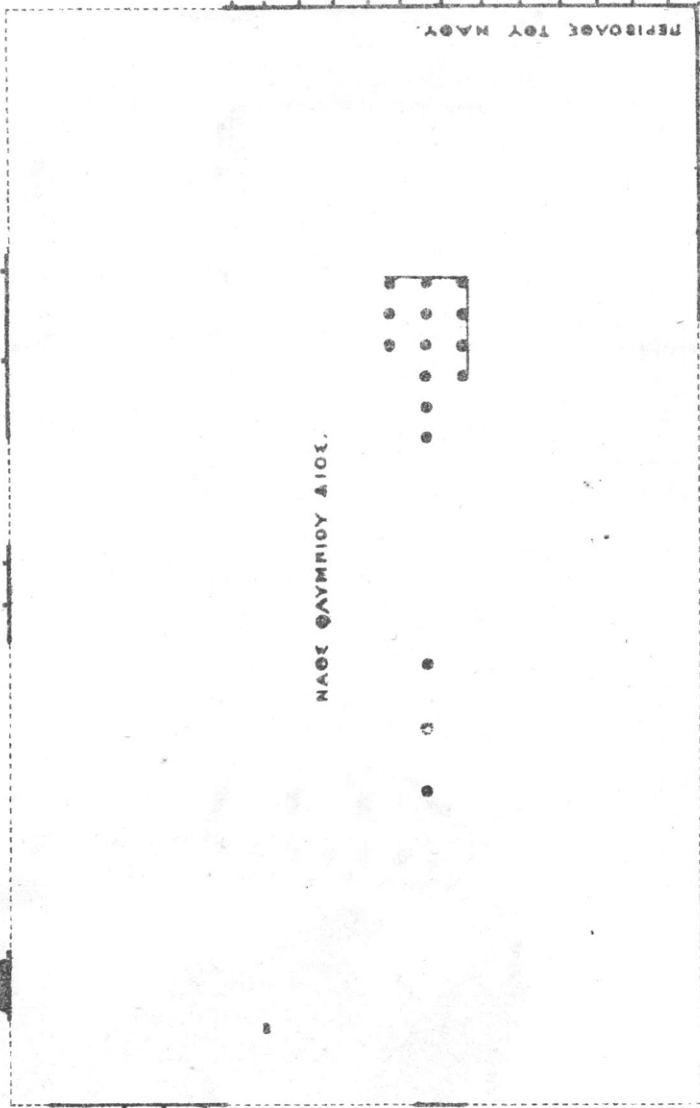

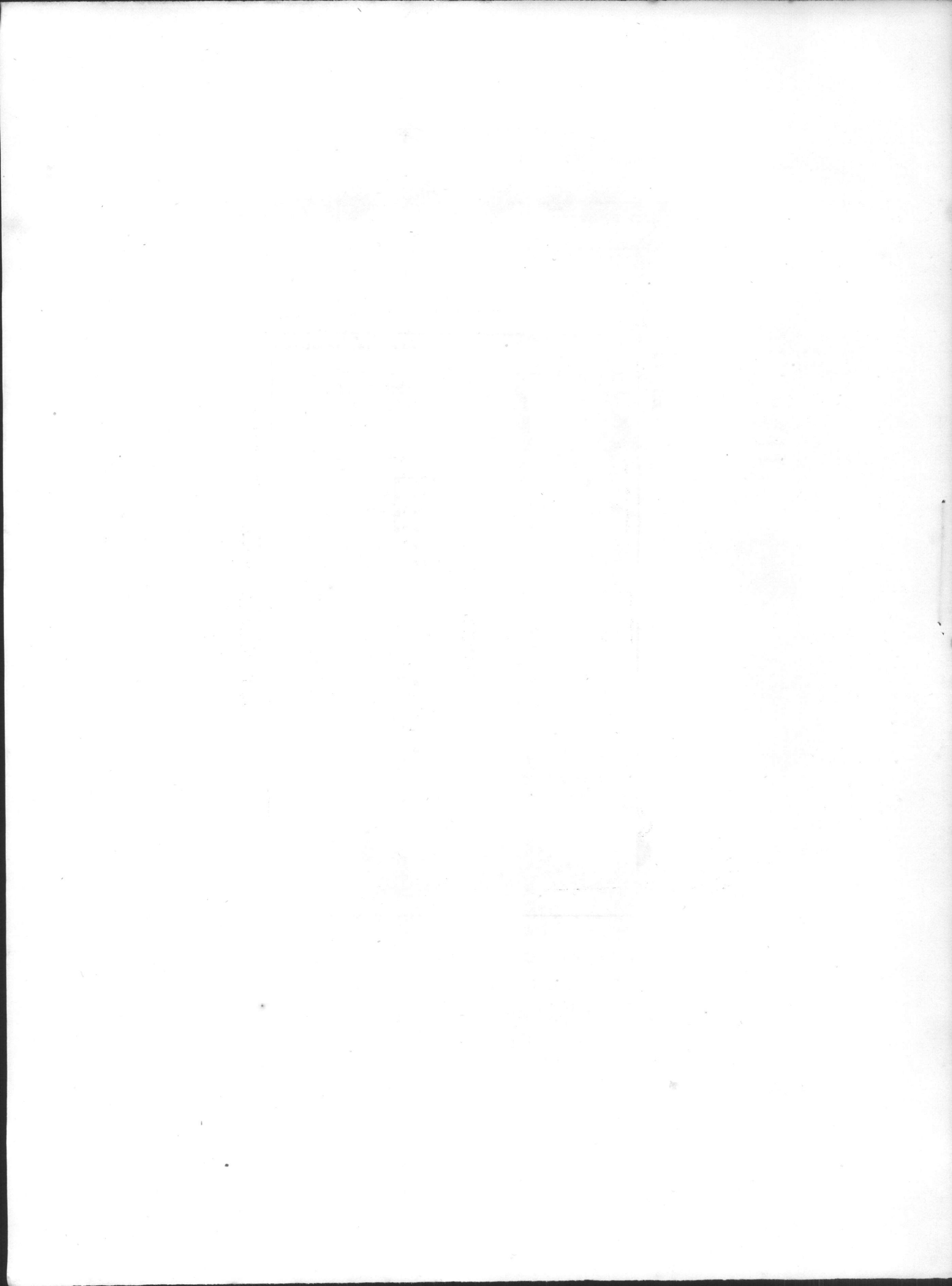

— —
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΑΘΗΝΑΙ

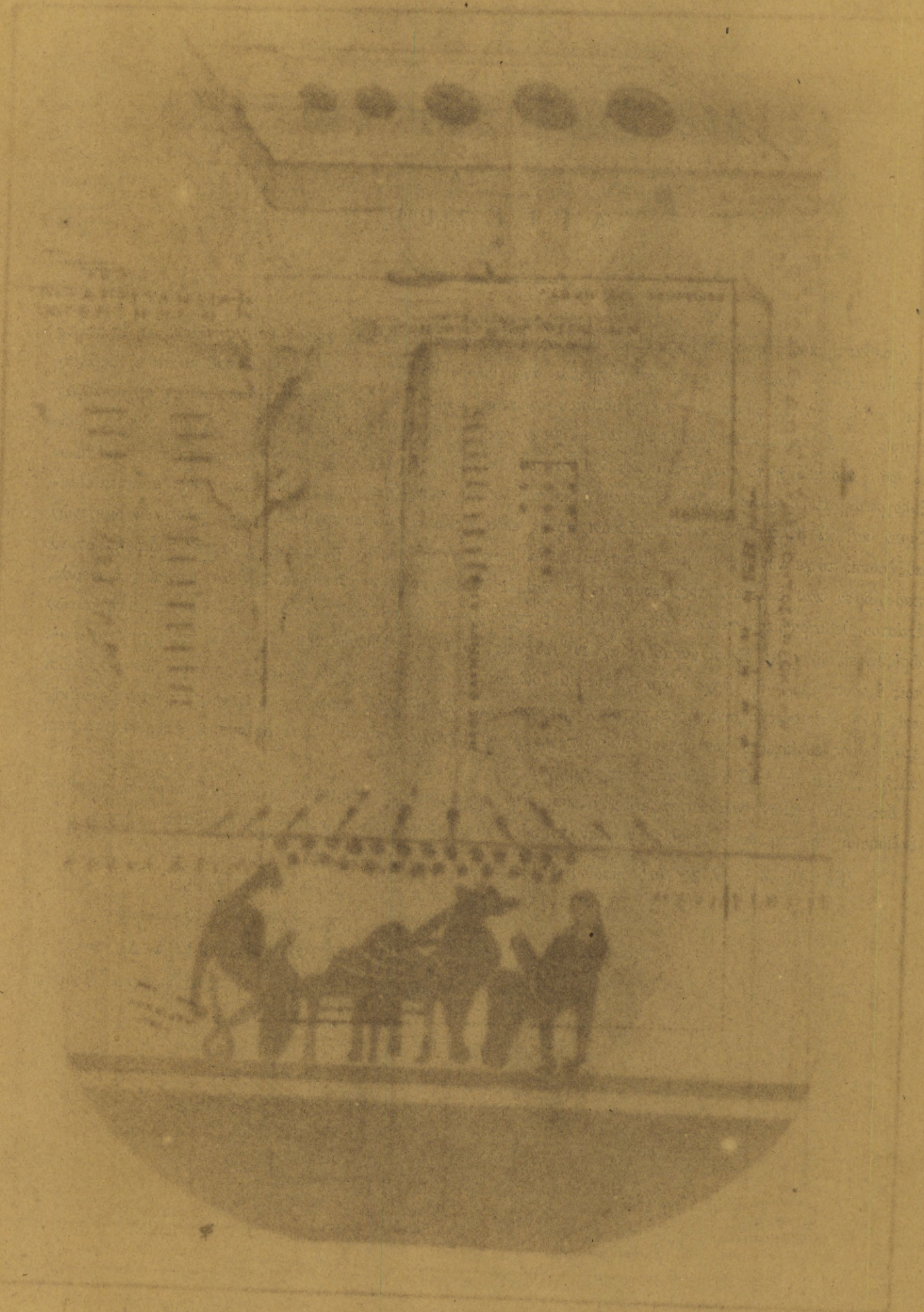
Πλά. Γ'

0 20 30 40 50
μέτρα
1:25

Α Γ Γ Ε Λ Ι Α .

ἡ σεβαστὴ κυβέρνησις τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, θέλουσα νὰ καταστήσῃ κοινὰς καὶ χρησίμους τῇ ἐπιστήμῃ τὰς ἐν Ἑλλάδι ἀνακαλυφθείσας καὶ ὀσημέραι ἀνευρισκομένας ἀρχαιότητας, ἅμα δὲ καὶ νὰ τὰς ἐξασφαλίσῃ διὰ παντός ἀπὸ τῆς φθορᾶς διὰ πανομοιότου ἐκδόσεως, ἐχορήγησε τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐταιρίᾳ εἰς ἔκδοσιν καταλλήλου πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, ἧς καὶ ἐξῆλθαν ἤδη εἰς φῶς δύο τεύχη τὸ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ τὸ τοῦ Φεβρουαρίου μετὰ ἔνδεκα λιθογραφικῶν πινάκων καὶ τινῶν ξυλογραφημάτων. οὕτω δὲ θὰ ἐξακολουθῇ καὶ τοῦ λοιποῦ κατὰ μῆνα νὰ ἐκδίδηται ἀδιακόπως, μάλιστα ἐλπίζομεν καὶ νὰ βελτιωθῇ, ἐὰν αἱ πρόσοδοι αὐτῆς ἐκ συνδρομῶν τῶν φιλαρχαίων ἢ τῶν φιλοτίμων ὁμογενῶν αὐξήσωσι. τό γε νῦν ἔχον ὅμως ὑποσχόμεθα ἐκ τῶν ἐνόντων πόρων παρὰ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως νὰ παρέχωμεν καθ' ἕκαστον ἔτος τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τυπογραφικὰ φύλλα εἰς δώδεκα μηνιαίας διανομὰς, ἐκάστου λιθογραφικοῦ πίνακος ἀντὶ ἡμίσεος τυπογραφικοῦ φύλλου λογιζομένου. ἡ δὲ ἐνιαυσία τιμὴ αὐτῶν ὠρίσθη εἰς δραχμὰς εἴκοσι καταβλητέας ἐν Ἀθήναις τῷ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ἐφημερίδος ταύτης τεταγμένῳ. τοῖς ἐτέροις ὅμως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας δίδεται συγκαταβατικῶς ἀντὶ δώδεκα δραχμῶν, ὡς συντελοῦσι καὶ ἄλλως εἰς διατήρησιν τῆς ἐφημερίδος. μερικωτέρας δὲ εἰδήσεις περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος εὕρισκεῖ ὁ βουλόμενος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ α' τεύχους αὐτῆς· πᾶσα δὲ σχέσις ἀφορῶσα τὰ περὶ αὐτὴν γίνεται διὰ τοῦ ἐνταῦθα ὑπογεγραμμένου.

Ὅσοι τῶν κυρίων δημοσιογράφων νομίζουσι τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐφημερίδα ἀναγκαίαν, παρακαλοῦνται νὰ ἐκδώσωσι τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν δωρεὰν ἐν τοῖς ἑαυτῶν φύλλοις ἢ περιοδικοῖς συγγράμμασιν ἕκαστος.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Φεβρουαρίου 1862.

ὁ ἐπὶ τῇ ἐκδόσει

τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος

ΑΘ. Σ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ, Δρ. Φιλ.,

τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Ὁθωνος.